

Grau de Sociologia

Títol: Pas de la Masculinitat Hegemònica a les Noves Masculinitats: evolució de les masculinitats des de la mirada de les dones

Autoria: Sergi Chouciño Galbarro

Tutoria: Clara Camps Calvet

Departament: Departament de Sociologia

Curs acadèmic: 2016-2017

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat d'Economia
i Empresa

Agraïments

Entenent aquest treball com el final d'una etapa, són moltes les persones que mereixen un esment. Primerament m'agradaria agrair als companys de carrera que han fet que aquesta part de la meua vida , hagi estat una de les millors. També a tots els professors que han estat allà malgrat no els hi toqués, i han aconseguit que estimi aquesta ciència que és la Sociologia. Com no, agrair a Clara tota la seva paciència, ajuda i compromís perquè aquest treball hagi pogut tirar endavant, i que a més hagi pogut gaudir en el procés de realització del mateix. Per últim, he d'agrair tot el recolzament rebut pel cantó més personals, tant d'amics com de la família, però sobretot de Sofia Mojica Baquero. Sense la teua ajuda, paciència, suport, consells, comprensió, interès i afecte, res d'això hagués estat possible. Moltes gràcies!

Resum

En aquest estudi s'investiga l'evolució de la masculinitat hegemònica a les noves masculinitats i les preferències de masculinitats dins del marc heteronormatiu a partir de la percepció de les dones que es defineixen com a heterosexuales i bisexuals del barri de Sants de Barcelona. Per aconseguir-ho es realitza una recerca bibliogràfica per tal de trobar els indicadors adequats per abordar el tema, i per conèixer les corrents teòriques que existeixen sobre el tema, tant pel que fa al canvi de masculinitats, com de creació de les mateixes. L'estudi inclou l'anàlisi d'uns resultats que són fruit d'un treball de camp a partir d'una enquesta ideada per l'investigador, amb la qual es coneix si les dones perceben que existeix o no la transformació de la masculinitat i si elles desitgen noves masculinitats. Els principals resultats mostren una evolució de les masculinitats, segons la percepció de les dones. Les dones més grans perceben que els homes de les seves edats corresponen a identitats més properes a les masculinitats hegemòniques, mentre que les joves perceben que els homes de la seva edat, corresponen a identitats lligades a les noves masculinitats. De la mateixa manera, s'observa que les preferències de les dones van per la mateixa via en cada edat, és a dir, com major edat té la dona enquestada, més hegemònica serà la masculinitat que prefereix, mentre que com més jove sigui la mateixa, més a favor estarà de les noves masculinitats, i més les preferirà.

Paraules clau: Masculinitat hegemònica · Noves masculinitats · Identitat · Patriarcat · Heteronormativitat

Abstract

In this study, research is done regarding the evolution of the hegemonic masculinity to the new masculinities and the preferences of masculinities within the heteronormative framework through the perception of self-defined heterosexual and bisexual women from the Sants neighbourhood of Barcelona. To achieve it, a literature review is carried out with the aim of finding the adequate indicators to address the issue and to know the theoretical strands that exist on the topic, both on the masculinities change and on their creation. The study includes the analysis of the results of a field work, which is conducted through a survey created by the author, with which it is known if the women perceive or not the masculinity transformation and if they want new masculinities. The main results show an evolution of the masculinities according to the women's perception. The older women perceive that men their age correspond to identities which are closer to the hegemonic masculinities, while the younger ones perceive that men their age correspond to identities linked to the new masculinities. In the same manner, it is observed that the women's preferences follow the same path in each age, that is to say, the older the surveyed woman is, the more hegemonic will be the masculinity which she prefers, while the younger she is, the more she will be in favour of the new masculinities, and the more she will prefer them.

Key words: Hegemonic masculinity · New masculinities · Identity · Patriarchy · Heteronormativity

Índex

I. Introducció	6
II. Marc teòric	10
1. Construcció social	10
1.1 Construcció social del gènere	10
1.2 Sistema Sexe - Gènere	11
1.3 Heteronormativitat	12
2. Masculinitats.....	14
2.1 Construcció de la masculinitat.....	14
2.2 Masculinitat hegemònica.....	16
2.2.1 Característiques de la Masculinitat hegemònica	19
2.2.2 Patologies de la masculinitat.....	21
2.2.3 Pas de la Masculinitat Hegemònica a les Noves Masculinitats.....	22
2.3 Noves Masculinitats	24
2.3.1 Història del concepte	24
2.3.2 Explicació de les noves masculinitats.....	25
III. Metodologia	28
IV. Anàlisi dels resultats	32
1. Descriptius	32
2. Evolució dels rols masculins al llarg del temps.....	34
3. Preferències de les dones.....	37

4. Els Joves s'aproximen més a les Noves Masculinitats que a les Masculinitats Hegemòniques.....	39
5. Anàlisi de les respostes proposades per les dones, en la segona part de l'enquesta.....	41
V. Discussió	43
VI. Conclusions.....	46
VII. Bibliografia	48
1. Articles i Llibres.....	48
2. Enquesta	50
3. Tesis doctoral.....	50
4. Vídeo de YouTube.....	50
5. <i>Blog on-line</i>	50

I. Introducció

Com han mostrat autors tals com Giddens, Lipovetsky, Beck o fins i tot Bauman, en els temps que corren i amb la postmodernitat de les nostres societats, les persones es preocupen pel seu benestar "interior", és a dir, la importància del "sentir-se bé amb un mateix/a" es fa molt present en la vida de les persones de les societats occidentals benestants, fins al punt que les persones passen a qüestionar-se si realment es senten bé amb les relacions que tenen amb altres, amb el seu propi cos i amb els papers que han representat en una societat que estigmatiza i controla per motius lligats a la classe social, a l'ètnia, a la identitat de gènere i a l'edat.. Aquest qüestionament fa sorgir el dubte de si els rols establerts (o fins i tot es podria dir imposats) a les persones, són realment naturals com alguns han defensat fins ara, o són construccions socials per seguir amb el control de la societat. Aquesta investigació es realitzarà des de la mateixa visió que tenen molts moviments socials, entenent que els rols socials són creacions socials per mantenir el control, sobretot patriarcal, sobre la societat.

El control social contra el que han lluitat aquests moviments socials han estat lligats al patriarcat, on el poder masculí subordina la dona, perpetuant els rols masculins i femenins tradicionals a favor dels primers, oprimint a la dona sense deixar que tinguin drets propis com a ciutadana, sense deixar-la fer vida en l'àmbit públic, prohibint-li la possibilitat de treballar remuneradament i fent que les seves decisions personals estiguin lligades al permís del pare, del germà o del marit. Però des dels inicis del feminisme a la Revolució Francesa, les dones han defensat en menor o major grau els seus drets com a ciutadanes i la igualtat entre els dos sexes, fent trontollar el patriarcat, i causant un replantejament dels rols de la dona i de l'home a la societat i la família, és a dir, tant en l'àmbit públic com en el privat. Les dones poc a poc van assolir el dret a vot, la independència del seu pare, germà i marit, i el dret al treball entre d'altres. Drets que amb el pas dels anys els hi van donar la condició de ciutadanes amb els mateixos drets (com a mínim a la llei) que als homes. Amb aquest recorregut, es pot entendre que part de la població vulgui replantejar els seus rols socials, perquè ha quedat demostrat que són construccions socials, allunyable de la 'norma per defecte', on les dones poden treballar remuneradament (a l'esfera pública) i els homes fer les tasques domèstiques (a l'esfera privada). Malgrat això, segons les enquestes dels usos del temps, en molts casos és la dona la que segueix fent la major part de les tasques domèstiques i de cures que tradicionalment se l'hi ha encarregat a ella (a més del treball remunerat), mentre que l'home continua treballant a jornada completa, fent de sustentador 'principal' de la família, i deixant de fer les tasques domèstiques. A la situació que viuen les dones se l'anomena, des del feminisme, la *jornada interminable de la dona*, ja que fa, al seu torn, de treball fora de casa i tasques domèstiques i de cura a la llar.

Conseqüentment, la construcció social dels gèneres és una qüestió que cada cop ha cobrat més rellevància a les societats occidentals, sobretot amb l'ascens dels feminismes, el moviment LGTBI i la teoria Queer. Les noves formes de entendre el gènere i la sexualitat han deixat patent que el gènere i el sexe anatòmic no tenen perquè anar de la mà, i que de la mateixa manera que s'ha construït el gènere socialment, també es pot desconstruir o reconstruir en formes de gènere i rols que estiguin més a prop amb els valors socials de les nostres societats actuals .

A partir d'aquesta idea, es poden estudiar els gèneres que estipula l'heteronormativitat també com construccions socials, qüestionant que els rols que determinen aquests gèneres tradicionals hagin de seguir sent com fins ara. Per aquest motiu, i com han assenyalat molts

autors, es pot començar a discernir canvis en aquests rols tradicionals. Com per exemple, els homes estan deixant de ser aquells mascles forts i durs que no ploren, que viuen únicament per la feina remunerada, per començar a ser éssers més sensibles, amb més presència a l'esfera privada i que busquen la igualtat entre els gèneres. Aquest canvi ha suscitat diferents teories i definicions de com han canviat les masculinitats, quina ha estat la causa, i com són i com eren els homes. Però que en pensen les dones heterosexuales de tot això? Com perceben les masculinitats? Els hi agraden més les Noves Masculinitats (NM), o les Masculinitats Hegemòniques (MH)?

En l'entorn d'una societat occidental benestant, on el control social es notori fins i tot dins la mateixa societat, és a dir, entre persones, la força que tenen algunes estructures d'exercici de control i de generació de desigualtats és realment rellevant per la vida quotidiana de les població. Sabent que tant l'heteronormativitat com el patriarcat són estructures o sistemes d'aquest tipus, s'ha d'estudiar de quina manera exerceixen el control i les desigualtats envers la societat en qüestió. En aquest sentit, l'estudi de les masculinitats com a reproductores d'aquest sistema, i per tant de les seves conseqüències, ha crescut en els darrers anys. En les últimes dècades, molts autors han fet recerca i han creat literatura en la via de conèixer aquest fenomen.

Aquests autors han acabat observant que les desigualtats generades per aquestes estructures, perjudiquen tant a les dones com als homes. En el cas de les dones, les perjudica de forma jerarquitzadora, posicionant-les en estrats inferiors socialment. Per aquesta raó el moviment feminista i les mateixes dones (no inserides en el moviment) reclamaven un canvi tant en les estructures, com en la reproducció d'aquestes, és a dir, en les masculinitats.

Però alhora també perjudiquen als homes, ja que aquestes identitats masculines hegemòniques creen desigualtats entre ells, i forcen unes relacions amb les dones, que normalment no sorgeixen de forma natural, i no solen agradar. En aquest sentit, part dels homes també desitgen una transformació de les seves masculinitats per poder assolir unes identitats més igualitàries, i poder sentir al final, menys pressió social per complir els rols que se'ls imposa.

Sabent les voluntats de totes dues parts, molts autors han estudiat les masculinitats i aquests processos de canvi, i una de les idees que més sorgeix és la de que el canvi ha estat sobretot per la demanda femenina. El problema, és que no hi ha gairebé estudis que parlin de la visió que tenen les dones sobre les masculinitats, com les consideren ni com els hi agraden. La rellevància d'aquesta investigació rau, llavors, en la necessitat de conèixer l'opinió de les dones sobre les masculinitats en el marc de l'heteronormativitat, per poder saber si aquest canvi de masculinitats ha estat fructífer, i si és com a les dones heterosexuales han demanat durant tant de temps.

A partir d'aquí, sorgeixen les preguntes inicials següents que guien la present investigació: *A traves de la percepció de les dones heterosexuales, es manifesten canvis en les masculinitats? Les dones manifesten a partir de les seves preferències, que són necessàries noves masculinitats?* Aquestes dues preguntes mostren dues parts diferenciades, la primera fa referència a l'opinió que tenen les dones sobre la masculinitat, i la segona té més a veure en com els hi agradaria que fossin les masculinitats.

L'objectiu principal d'aquesta investigació, llavors, és conèixer la masculinitat a través de la mirada de les dones heterosexuales. Per tal d'assolir-ho, es pretén comprovar si han

evolució dels rols masculins, concretament, examinar quins rols interaccionen més en cada grup d'edat, i analitzar si els rols masculins dels joves s'acosten més a les NM o a les MH, i per tant veure si existeix una transició de les masculinitats entre els grups d'edat. També es vol investigar si s'ha produït algun canvi generacional en les preferències de les dones heterosexuales respecte als rols masculins, identificant quins rols els hi agraden més a les dones, segons cada grup d'edat, i per tant veure quin tipus de masculinitat prefereix cada grup d'edat.

En relació als objectius, la hipòtesis general que s'estableix és que les dones tenen percepcions diferents, segons edat, de les masculinitats. Tanmateix es parteix de la idea que les masculinitats s'han transformat al llarg del temps, i que per tant cada grup d'edat observarà i preferirà diferents tipus de masculinitat, concretament es té la idea de que s'observarà un gradient directament proporcional entre l'edat i la masculinitat hegemònica, és a dir, a les dones de més edat els hi agradarà més la masculinitat hegemònica, i a les més joves, les noves masculinitats. De la mateixa manera, es té la percepció que els homes més grans tindran una masculinitat més propera a la hegemònica, i els joves a les NM, des de la visió de les dones enquestades.

La metodologia que s'emprarà serà més aviat mixta. A la primera part s'ha utilitzat una tècnica qualitativa amb la qual s'ha realitzat una recerca bibliogràfica, per tal de nodrir la segona part de la investigació corresponent al treball de camp. El treball de camp s'ha dut a terme mitjançant una tècnica quantitativa, concretament, una enquesta on s'ha preguntat a les dones del barri de Sants de Barcelona la percepció de rols masculins. L'enquesta té dues parts diferents que estan estretament relacionades als dos objectius i preguntes d'aquesta recerca. Les variables d'anàlisi que hi ha darrera dels dos apartats de l'enquesta són els mateixos en els dos casos. La primera part de l'enquesta tracta sobre la percepció que tenen les dones sobre la masculinitat i, la segona, tracta sobre com els hi agradaria que fossin aquestes masculinitats. Al ser una investigació inserida dins del marc de l'heteronormativitat, la mostra és de dones majors d'edat heterosexuales o bisexuals.

Finalment, s'ha utilitzat com a tècnica d'anàlisi de les dades la correlació per poder assolir les fites que s'han marcat a l'inici de la investigació. Aquesta tècnica d'anàlisi permet observar quin tipus de relació tenen les variables que s'han estudiat, i poder, per tant, contestar a les preguntes d'investigació d'aquest estudi.

El Treball de Final de Grau (TFG) que aquí es presenta s'estructura en cinc parts principals: el marc teòric, la metodologia, l'anàlisi dels resultats i les discussions i les conclusions. En el primer bloc es pot veure un recull de les teories més importants pel que fa a les estructures que generen els rols dels gèneres, entesos com a constructes socials, i, també, s'hi troben els dos tipus de masculinitats que s'estudien en aquest treball. Seguidament, a la metodologia, s'explica el procés i la tècnica que s'ha utilitzat per recollir la informació i per fer l'anàlisi dels resultats. A més a més, s'expliquen i els arguments de les decisions preses en quant a l'enquesta. En tercer lloc, i amb la informació apresada a la primera part, es presenta l'anàlisi dels resultats que s'han extret de l'enquesta i les interpretacions pertinents, sempre amb concordança amb els objectius, hipòtesis i preguntes que s'han establert a l'inici del treball. Finalment s'exposen les discussions que tanquen l'estudi i on es contesten les preguntes i qüestions que han anat sorgint, es tanquen els debats i es pren una posició respecte a aquests, en base allò après durant el procés de creació d'aquesta investigació, i les conclusions, que

exposaran les limitacions que s'han vist, la contribució que es fa amb aquest treball a la ciència, i les línies d'investigació.

II. Marc teòric

En aquesta part del treball es presenta el coneixement existent, sobre la branca que estudia les masculinitats, des de la visió que són construccions socials, i els controls que comporten. A més, es poden veure les corrents tòriques que s'han considerat més rellevants per a cada apartat, les quals pertanyen a diferents disciplines científiques.

1. Construcció social

La construcció social es pot entendre en el sentit de la creació d'unes normes imposades per la societat en base a la cultura i les estructures socials, que s'han de complir de forma obligatòria per tal de no ser castigats moralment per la societat. En aquest sentit, segons Hacking (2001) la construcció pot ser alliberadora o restrictiva. És alliberadora quan per exemple una mare se'n adona que els canons que han acceptat sobre les emocions i els comportaments, no són dictats per la natura ni per la biologia de la reproducció. Per tant, quan veu que és la societat que l'obliga a actuar d'aquesta manera, i que no és quelcom que li "mana" la natura, aquestes actituds envers els seus nadons es poden relaxar. És a dir, és alliberadora en el sentit de treure el pes o la responsabilitat social de l'agent, sempre i quan aquest vegi que realment no és una responsabilitat natural, sinó més aviat una obligació del conjunt de la població. D'altra banda està la part restrictiva de la construcció social, és aquella que per exemple, sorgeix de la hipersexualització que s'imposa sobre les nenes (Bedia, 2015), i obliga a les dones adolescents a estar primes sigui com sigui per tal de tenir un cos bonic, fent que aquest col·lectiu ho percebi com una obligació personal (tot i que el transfons sigui d'acceptació social), i recorri a l'anorèxia per aconseguir-ho (Hacking, 2001).

En el marc d'aquesta investigació, es tindrà com a referència el paper coercitiu de les construccions socials, ja que tot i que poden tenir un paper d'alliberament, aquest fenomen es produeix un cop la persona ha estat represa en els límits que aquest constructe l'imposava, per tant, aquesta persona abans de ésser alliberada ha estat represa. El constructe social que afecta a les adolescents i fa perillar la seva salut, provoca que, al curar-se, ho fan alhora entenent que han estat víctimes d'una construcció social, en aquest sentit, quan veuen això, també són alliberades. Així doncs, el marc normatiu que presenta Hacking, únicament servirà de referència per saber que és una construcció social, però no es tindrà la qüestió de l'alliberament-repressió que defineix.

1.1 Construcció social del gènere

En relació amb el que s'ha dit, el gènere també és una construcció social, ja que defineix unes normes de comportament, pensar i sentir (rols) per a cada un dels sexes. Aquestes normes socials imposades als individus són diferents segons societats, per exemple, en la tribu Tchambuli són les dones les que han de portar les regnes de la comunitat, i és d'elles de qui depenen els homes i els nens (Mead, 1973). Amb exemples com aquest es descobreix, que efectivament és una construcció de les nostres societats.

Quan es començava a estudiar el gènere, no s'observaven diferències entre el sexe i el gènere: "És a partir de les feministes americanes que volien insistir en la qualitat fonamental basada en el sexe. La paraula pretenia el rebuig al determinisme biològic implícit en la utilització de

concepte tals com sexe o diferència sexual”¹ (Scott, 1940, p. 6-7). El gènere passa a ser una forma de fer notar les construccions culturals, en el sentit de la creació d’idees sobre els rols apropiats per a cada sexe. Així doncs, el gènere posa de relleu un sistema complet de relacions que poden incloure el sexe, però que no està determinat directament pel sexe, o és directament determinant de la sexualitat (Scott, 1940).

Aquest fet també es fa patent amb la creixent visibilització dels moviments de persones *Trans* (Transexuals i Transgènere) i el major número de concursos de *Drag king*, on persones amb genitals de dona incorporen en el seu si, rols i aspectes característics de les masculinitats tradicionals (Halberstam, 2008). A més, dels concursos existeixen una sèrie de tallers on les dones es poden disfressar d’homes per veure que es senten estan a l’altra banda de la societat, “sense que ningú et miri, sense sentir la pressió ni la por que t’influeix la societat” (Sanchis, 2011).

Amb pràctiques com aquesta, on dones heterosexuales recorren a disfressar-se d’homes per poder estar unes hores a “l’altre banda de la societat”, i veure que es sent sense la pressió dels ulls de la resta i la sensació de control, es mostra la força que tenen aquestes idees imposades socialment sobre que és el gènere. Aquesta imposició existeix des d’abans de néixer, en el moment que es coneix el sexe del nadó aquest està condemnat a portar roba blava o rosa, a tenir unes joguines o unes altres i a ser tractat d’una manera o d’una altre (Lorber, 1991; Planes, Bustamante, i Missé, 2009). Aquesta diferenciació, que a primera vista sembla lleugera, al final acaba sent transcendent per posicionar a aquesta persona socialment, on les dones es veuen privades de les oportunitats d’accés que se l’ofereixen als homes. En aquest sentit, el gènere també té ‘fronteres’ que actuen com a limitadores socials. Des de les institucions governamentals, fins la religió i passant per la cultura, imposen normes de comportament a les persones per tal de tenir-les controlades, en aquest sentit, la imposició dels rols de gènere s’entén com a una frontera social que dificulta la llibertat de les persones (Conway, Bourque, i Scott, 1987). A més, les fronteres que s’estableixen amb el gènere, també s’interposen entre allò que entenem que és masculí i allò que entenem que és femení, i que són considerats com a termes complementaris, pel que la heterosexualitat esdevé obligatòria (Planes, et al., 2009).

1.2 Sistema Sexe - Gènere

A partir d’aquesta idea és d’on sorgeix el sistema sexe-gènere, que fa referència a les formes de relació establertes entre homes i dones en el nucli d’una societat. Analitzar les relacions produïdes sota un sistema de poder que defineix les condicions socials diferents per homes i dones segons els papers i funcions que els han estat assignats socialment, i de la seva posició social com éssers subordinats o éssers amb poder sobre els principals recursos. Les nostres societats actuals occidentals estan subjectes per una relació desigual de poder entre homes i dones (Aguilar, 2008). En aquest sentit, és el sistema de relacions socials asimètriques que transforma la sexualitat biològica en una identitat i/o rol social. És aquest sistema, també, el que defineix quines són les normes de comportament, el que és normal i el que és patològic, i els càstigs socials per qui surt de la norma. En el sistema sexe-gènere les diferents formes de violència són essencials per a què funcioni, es reproduïxi i perduri en el temps.

¹ Totes les cites textuales que es presenten al llarg del treball han estat traduïdes per l’autor de la investigació, ja que la majoria d’elles es trobaven en llengua espanyola o anglesa.

A partir d'aquest sistema relacional de poder, sorgeixen les estructures socials de desigualtat i control com l'heteronormativitat i el patriarcat, que de forma conjunta amb el capitalisme posicionen unes persones sobre unes altres. Concretament, les dues primeres estructures esmentades, posicionen als homes en llocs més privilegiats en l'escala social, fent que tinguin relacions de domini envers les dones, on aquestes són les subordinades.

Aquestes estructures tenen unes extremitats tan llargues que distribueixen les desigualtats a la resta dels àmbits de la vida social de les persones, traduint les relacions de poder en desigualtats al món laboral, domèstic i social, on les dones al final tenen menys drets que els homes en la majoria d'aquestes esferes. Les estructures coercitives són reproduïdes majoritàriament per homes afins a la MH (Benítez, 2013), tot i que actualment existeixen algunes associacions d'homes igualitaris que estan lluitant conjuntament amb moviments feministes per abolir aquestes desigualtats, i la MH, ja que perjudica tant a les dones com als homes afins a les NM, que no comparteixen la voluntat de tenir relacions de domini amb les dones (Segarra i Carabí, 2000).

1.3 Heteronormativitat

S'entén el sistema sexe – gènere, com un “conjunt de disposicions pel qual la matèria prima biològica del sexe i la procreació humana són conformades per la intervenció social, i satisfetes en una forma convencional” (Rubin, 1986, p. 11). Tal i com s'ha dit abans, aquesta intervenció social provoca estructures de dominació com el patriarcat, o en aquest cas la heteronormativitat.

L'heteronormativitat és aquell constructe social procedent del sistema sexe-gènere, que estableix que les relacions sexo-afectives ‘correctes i tolerables’ són les que es produeixen dins d'un marc heterosexual, adult, i en molts casos, dins del matrimoni, creant conseqüentment, moltes pressions per forçar la creació de famílies nuclears. De la mateixa manera, que pel sistema sexe-gènere, tot el que es surti d'aquesta norma estarà socialment castigat. Fins i tot, algun moment de la història també ha estat castigat punitivament. Aquestes pressions procedeixen d'una de les eines més rellevants de control social de la història, la religió. Concretament la Bíblia, castiga a les mares solteres, als homosexuals i a qualsevol pràctica social-sexual que es surti de les seves pàgines (Guerra, 2009).

Per tal d'entendre millor aquest concepte, s'explicarà a partir de l'àmbit de la família, però abans és imprescindible parlar del contracte sexual que defensa Carol Pateman, en relació al contracte original de Locke, Hobbes i Rousseau: “el contracte original és un pacte sexual-social, però la història del contracte sexual ha estat reprimida” (Pateman, 1995, p.9). En aquest sentit, la història del contracte social representa l'inici de la història de l'esfera pública, on es reproduïx la llibertat i el poder masculí. Tanmateix, el contracte sexual és la història invisibilitzada de la dominació de les dones que han estat relegades a l'esfera privada, considerada com a poc rellevant políticament. És a dir, la heteronormativitat no només genera desigualtats envers altres orientacions sexuals diferents a l'heterosexual, sinó que també les crea dins del nucli de convivència, fent que la dona quedi relegada a la llar, per tal de que els homes puguin sortir a l'esfera pública (Guerra, 2009).

A més, de la mateixa manera que l'espai públic està conformat per la reproducció del poder masculí, l'esfera privada ho està per subordinar socialment a les dones, atorgant-li tasques pròpies per a cossos dèbils, i amb preocupació pel benestar de la resta però mai de si

mateixes². D'aquest constructe social regit pel patriarcat, neix el mite de l'instint maternal que obliga a les dones a reproduir aquesta diferenciació de rols, (Guerra, 2009) les desigualtats i la separació d'espais segons sexes. Des d'aquesta visió, la maternitat únicament pot ser heterosexual i en una família nuclear, on la dona realitza una gran quantitat de tasques no remunerades ni reconegudes per tal de que el marit pugui mantenir a la família des de l'esfera pública. En conseqüència, les mares solteres o lesbianes patiran el càstig social per sortir-se de la norma establerta per l'estructura de l'heteronormativitat.

En aquest línia, el sistema heteronormatiu genera un contracte social-sexual en el qual s'estableixen els rols de les persones en la societat, aquest contracte és l'estructura o sistema patriarcal. Quan es parla de contracte social, es tendeix a pensar en l'assoliment de la llibertat per part de la societat, però realment aquest contracte, aconsegueix la 'llibertat d'uns' en detriment de la subordinació d'unes altres. En paraules de Peteman (1995):

La llibertat dels homes i la subordinació de les dones es crea a través del contracte original, i el caràcter de la llibertat civil, no es pot entendre sense la meitat depreciada de la història, la qual mostra com el dret patriarcal dels homes sobre les dones s'estableix a partir del contracte (p.11).

Certament, la societat civil es converteix en un atribut i alhora un privilegi masculí, que canvia de generació en generació, però no canvia de sexe. És a partir d'aquí d'on es generen les dues esferes, la pública i la privada, sent la primera la que dóna accés a la llibertat civil. L'esfera pública, en oferir l'accés a la llibertat civil -que només pot ser masculina-, és la que més rellevància ha tingut en l'àmbit polític (o més ben dit, la única que ha tingut rellevància). Conseqüentment, és l'esfera reconeguda socialment. Aquest fet ha empès a les dones a l'interior de la llar, a l'esfera privada, aquella que no té dret a la llibertat civil, i les tasques de la qual, no tenen cap tipus de reconeixement social, ni validesa per optar als drets que sí que tenen els homes (Peteman, 1995). Però el problema s'engreixa en el moment que les dones aconsegueixen trencar la frontera de les dues esferes i entrar al món laboral de l'esfera pública, ja que ho fan en llocs de treball amb poques condicions i amb sous precaris. A més a més, són encasellades en el mercat laboral en treballs que tenen a veure amb les mateixes tasques que fan a la llar, ja sigui de cura o domèstiques, reproduint-se la diferenciació de gèneres també en el marc laboral. A més, les dones que aconsegueixen obrir-se pas en un 'món d'homes' es troben amb l'anomenat sostre de vidre, el qual no les deixa optar (a la majoria) a llocs de treball d'alta responsabilitat. Però tot plegat no acaba aquí. Sigui la feina que sigui, si la realitza una dona se li ha d'afegir tot el treball domèstic que continuen fent a casa (de mitja unes 17 hores més que les seves parelles) (Iglesias, Mari-Klose, Mari-Klose, i González, 2009), allargant, així, la seva jornada laboral de forma inacabable.

Aquest 'petit' exemple del que suposa el patriarcat per a la vida laboral de les dones, és una prova de la dominació encara existent dels homes envers les dones, en l'àmbit tant domèstic com laboral. Com s'ha dit més amunt, aquesta dominació patriarcal és necessària per la reproducció d'aquests rols que provoquen els privilegis masculins. Com es veurà més endavant, la reproducció del patriarcat és possible gràcies, sobretot, a un tipus de masculinitat, l'hegemònica o tradicional, la qual es considera superior a la resta i que, per tant,

² Aquest sacrifici considerat femení amb l'objectiu del benestar de les persones del seu voltant, és diferent del masculí que s'explicarà més endavant. El femení és més un sacrifici silenciós amb la intenció de cura i comoditat del nucli familiar, o de les persones de l'entorn de la dona, en canvi el masculí és un sacrifici amb intenció de ser vist i reconegut per la resta, que normalment implica esforç físic, i normalment és més per un objectiu d'integritat o necessitat, que de cura.

ha de gaudir d'uns privilegis determinats (Segarra i Carabí, 2000; Benítez, 2013; Fernández i Chevarría, 2003).

Aquest tipus de pensament està relacionat amb el concepte d'androcentrisme, que té a veure amb la visió del món que situa l'home com a centre de totes les coses. Aquesta concepció de la realitat parteix de la idea que la mirada masculina és universal i la única possible, de manera que es generalitza per a tota la humanitat, siguin homes o dones. L'androcentrisme comporta la invisibilitat de les dones i del seu món, la negació d'una mirada femenina i l'ocultació de les aportacions realitzades per les dones (Aguilar, 2008). En alguns casos, aquesta invisibilització de les dones arriba a tal punt que fins i tot les perjudica en la salut. Un famós exemple és el cas dels símptomes dels infarts de cor, tothom pensa que són els de tenir sabor de metall a la boca, que s'adormi el braç esquerre i mal al pit, però realment, aquest són els símptomes dels homes quan tenen infart, en les dones en canvi, alguns dels símptomes són mal de coll, als braços, ansietat i marejos.

En aquest sentit, es pot veure com el domini masculí hegemònic a la societat, però sobretot envers la dona, fan invisibles totes les qüestions no relacionades amb ells. Aquest pensament androcèntric crea una condició de complementarietat a la dona, on només se l'entén com la muller de l'home, sent aquest el centre actiu i subjecte, i la dona perifèrica i admiradora passiva, amb la dicotomia funcional dels rols repartits en les esferes (privada i pública), segons el sexe (Segarra, i Carabí, 2000).

És a dir, l'androcentrisme, com a part del patriarcat fa que l'home sigui el més (i de fet, l'únic) important políticament, amb totes les conseqüències que això comporta, i que s'han anat explicant. A més, consolida el patriarcat com a sistema generador de desigualtats socials entre els homes i les dones a favor dels primers, però alhora conforma el sistema heteronormatiu, que a més de crear desigualtats amb les dones, també ho fa amb totes aquelles orientacions sexuals que es surtin de la norma que ells consideren.

2. Masculinitats

2.1 Construcció de la masculinitat

Existeixen diverses teories que expliquen la construcció o sorgiment de les masculinitats, concretament les MH, però aquí se'n presenten únicament dues de diferents, la primera que seria una corrent teòrica més positivista, en el sentit de que la masculinitat neix per "mèrits propis", i una segona, més negativa, que aniria en la via de la definició de la masculinitat, segons allò que no és o no pretén ser, en definitiva, una dona.

A causa del binomi (superior-inferior) causat pel patriarcat, i el sistema heteronormatiu, han conformat una ètica jeràrquica pel que fa a les polítiques de gènere, orientació sexual i ètnia. En aquest sentit, tal i com van dir alguns grans pensadors com Hegel i Nietzsche, els homes van ser considerats superiors a les dones socialment. Això va provocar que les dones reproduïssin uns rols en funció de les necessitats que marcaven els homes, és a dir, per satisfer-los. D'aquesta manera, les dones van adoptar els rols de submises, passives i sempre dins del marc dels cànons de bellesa del moment. Aquest fet, va comportar que les dones entressin a l'esfera privada, sense poder tenir cap tipus de participació en les decisions estatals, i en conseqüència, l'home es va convertir en subjecte de les seves voluntats amb legitimitat per no prestar atenció a les necessitats familiars, sense la necessitat d'estar dins

dels canons de la bellesa i actiu socialment, assumint l'individualisme com a valor d'èxit (Segarra, i Carabí, 2000).

A més, l'homosexualitat va ser considerada com allò totalment oposat a la masculinitat, i per tant discriminada, rebutjada i criminalitzada. Tanmateix, el comportament heterosexual va ser considerat com a l'únic atorgador possible de la masculinitat, i conseqüentment la unitat familiar nuclear, amb els progenitors i els seus fills (Segarra, i Carabí, 2000).

La conseqüència d'aquest procés és la construcció de la masculinitat tradicional que tant ha estat estudiada i criticada des del feminisme. La mateixa masculinitat que crea desigualtats i incomoditats fins i tot dins del propi col·lectiu d'homes és la MH, una identitat que implica les qualitats de la valentia, la força física, la competitivitat, la protecció dels altres i el valor (Mena, 2012).

D'altra banda, des de la corrent inversa, es defineix la masculinitat de forma negativa, és a dir, la defineixen dient tot allò que no és:

Ser home significa: no ser femení ni mostrar-se efeminat, no ser tendre, no ser homosexual, no ser dependent, no ser dèbil o submís, no mostrar debilitat, no mantenir relacions massa properes ni intimes amb altres homes, no ser covard i no ser impotent. (Mena, 2012, p.68).

Aquesta definició té molta relació amb el que diu el mateix autor en positiu³, en el sentit de que atribueix a les dones, els rols 'oposats' als dels homes, i a partir d'aquests explica que els homes no han de portar a terme els rols característics de les dones. D'altra banda, crida l'atenció el "no ser homosexual", tot i que aquestes relacions sí que estan acceptades en alguns àmbits com per exemple el gimnàs, on els homes hegemònics tenen relacions amb mostres d'afecte entre ells.

Badinter, en el seu llibre de *XY: Identitats Masculines* (considerats per molts altres autors la "bíblia" dels estudis de masculinitats) diu que: "Per fer valdre la seva identitat masculina, haurà de convèncer als altres i a sí mateix de tres coses: no és una dona, no és un nadó, i no és homosexual." (1993, p. 55) Un altre cop es retorna amb la qüestió de no ser efeminat (una dona), no ser dependent (un nadó), i no tenir relacions d'afecte amb un altre home (ser homosexual), ja que com s'ha dit, dins d'aquests centres esportius qualsevol excusa és bona per una carícia o un cop suau en determinats llocs del cos (considerats, a vegades, íntims).

Les conseqüències que s'esdevé de la masculinitat a partir de les teories és que la masculinitat hauria de canviar en consonància amb la feminitat i segurament de les preferències de les dones heterosexuales. Per tant, la definició de masculinitat en base a la negació de la feminitat, posa el punt d'atenció en la voluntat dels homes en no ser femenins o dones, però com a creació i definició de masculinitats com a tals, és complicada. Amb aquesta corrent de definició en base a la negació, el que es veu és una relació molt forta entre els gèneres, on s'impossibilita l'existència d'un sense l'altre, fent qüestionar la possibilitat de que un canviï si l'altre no ho fa. Conseqüentment, s'hauria de defensar una evolució conjunta dels gèneres (en el cas que hi hagi evolució), provocant una dependència permanent entre els gèneres⁴.

La majoria de definicions que es troben en els estudis de les masculinitats van per aquesta via, o bé la defineixen a partir de característiques (en positiu), sobretot de comportament o dels

³ La part en 'positiu' que diu l'autor, es troba especificada a la part de les conseqüències de la primera teoria.

⁴ Aquesta explicació sobre l'evolució dels gèneres, s'ha d'entendre dins del marc heteronormatiu que s'ha defensat més amunt, i des del qual s'està investigant la masculinitat en aquest TFG.

rols que haurien de tenir els homes per ser homes de veritat, o d'altra banda amb tots els indicadors que no haurien d'estar relacionats amb el que s'entén per MH (en negatiu).

2.2 Masculinitat hegemònica

Com s'ha vist en l'apartat anterior en les definicions i construcció de la masculinitat, es pot entreveure, que els homes 'aprenen' a ser homes a partir d'una gran quantitat de pràctiques socials, on les principals són l'homofòbia i la cosificació sexual de les dones (Carabí, i Armengol, 2015). En aquest sentit, la identitat masculina no és inherent al cos físic de l'home, sinó que són un conjunt de característiques, actituds i conductes (Carabí, i Armengol, 2008) que s'han anat incorporant a la identitat masculina, donant-li forma, construint-la perquè fos la identitat dominadora de la societat, tant a la llar com a l'àmbit públic.

Aquest fet queda reflectit en el sistema penitenciari, on la majoria de les persones empresonades són homes envers a una petita quantitat de dones. Per què passa això? És per l'anomenada cadena de controls. Es tracta d'un control estatal i social sobre un col·lectiu que per causes socials, ja és controlador, és a dir, els estats controlen els homes amb el sistema punitiu, però alhora, aquests controlen a les dones, per tant, indirectament el sistema punitiu està controlant a tota la població (Zaffaroni, 2009). Pel fet de que els homes ja siguin controladors, es pot veure una menor població penitenciària femenina.

En aquest sentit, la masculinitat hegemònica és aquella identitat que reproduïx tant per benefici propi, com per consideració que aquest és el seu paper social, una actitud desigual amb les dones, i de fet amb la resta de persones.

Això és perquè de ben petits als nens se'ls imposa no ser com les seves mares, han de fugir de la identitat que porten tan de temps aprenent, i amb la que es senten tant còmodes. Això mostra, segons Badinter (1993), que la MH es crea més tard que la feminitat, ja que les dones desenvolupen aquesta mateixa identitat que han conegut des de que neixen, però els nens han de desaprendre-la i tornar a aprendre una altre de nova no natural per a ells. El que remarca l'autora, sobretot, és la paraula *crea*, la importància que la MH és una construcció social és realment important en la literatura sobre les masculinitats, perquè això porta a dir que és deconstruïble o reconstruïble.

L'autora defensa que per tal de que l'home sigui un mascle de veritat, la resta d'homes de la societat el van posant a prova a partir d'uns ritus iniciadors, de pedagogia (anti) homosexual, o fins i tot confrontacions amb els seus semblants, que sempre posen de manifest que l'adquisició de la masculinitat s'aconsegueix a un alt preu. Però totes les proves (concretes) que els nens han de passar tenen 3 punts característics. El primer consisteix en "la superació del llindar crític". Per l'etapa adolescent dels nois, de la mateixa manera que les dones, han de superar una etapa per passar de nens i nenes a homes i dones. Per les dones és l'entrada de l'edat fèrtil, la menstruació com a senyal que la nena passa a ser una dona amb capacitat reproductora i, per tant, amb legitimació per ser adulta, però en el cas masculí no tenen cap etapa natural que senyali el pas de nen a home, i per això aquest pas es fa de forma educativa (Badinter, 1993). L'educació cultural de com ser un home, com per exemple la superació de treure bones notes sense semblar que s'estudia (Mena, 2012), deixar de plorar quan alguna cosa els hi fa mal, o el rebuig d'altres persones, és entès com l'inici de la incorporació d'alguns trets característics d'aquesta MH.

En relació amb això apareix el segon punt, la “necessitat d’aplicar proves. La masculinitat [hegemònica] es guanya al acabar un combat (contra un mateix) que implica sovint mals físics i psíquics” (Badinter, 1993) però que no es poden demostrar externament, ja que ‘un home no sent dolor’. Tot i que es tendeixi a veure aquestes proves com a cruels, és una eina necessària per la reproducció d’aquest tipus de masculinitat, ja que es té la creença que si no és així, els nens no seran ‘homes de debò’ sinó que seran efeminats o homosexuals. És realment important aquesta part de la reproducció de la masculinitat heterosexual hegemònica a partir de l’allunyament de la identitat homosexual, i l’odi (o més aviat fòbia) cap a aquesta orientació sexual. Els homes heterosexuals hegemònics sempre estan tenint cura del seu comportament, per tal de no fer res que la resta d’homes el consideri homosexual, efeminat, o poc viril (Carabí, i Armengol, 2015).

El tercer punt que, segons Elisabeth Badinter (1993), tenen en comú les MHs, és el “paper nul o relegat dels pares” en la formació d’aquestes en els seus fills. A vegades, per un nen major que fa de germà gran, o un altre adult, és l’encarregat d’introduir al nen en el món de la masculinitat, i d’iniciar-lo en el seu camí per ser un home. El pare fuig per por a infligir-lo por al talió, i per la por a l’incest homosexual. El que crida l’atenció és que els nens han de fugir de la identitat de la mare per assolir ser un home hegemònic. El pare té el mateix objectiu pel seu fill, però alhora no l’ajuda per por a tenir conseqüències contràries a les esperades, tot i que probablement, aquest home ajudi a algun altre nen a endinsar-se en el món de la masculinitat. El que es veu de fons és una reproducció dels rols on la dona és la que s’encarrega dels nens, on en el moment en el que el nen senti la necessitat de separar-se de la identitat d’aquesta, la tractarà amb distanciament, i a mesura que vagi incorporant la MH, la tractarà com si fos un ésser inferior a causa de les desigualtats generades per la seva pròpia masculinitat, mentre que els homes fugen d’aquesta responsabilitat (Badinter, 1993).

Com s’ha dit, a la gran majoria de les societats s’apliquen aquests ritus per convertir al nen en un home, però aquest pas s’aconsegueix a un preu molt alt, tot i que es sol aconseguir en la majoria de les societats. Segons Badinter (1993, p. 102), aquests ritus comporten 3 etapes comuns a moltes societats: “separació de la mare i el món femení, la transferència a un món desconegut i el sotmetiment a unes proves dramàtiques i públiques”:

1. Des de les cultures del S.XVIII, fins les tribus de Nova Guinea, passant pels Marines americans, la contaminació que provoquen les dones en els homes, però sobretot la de mares a fills, és una qüestió que ha preocupat molt a les societats. A totes aquestes societats es té la idea que si no es separa al fill de la mare, mai podran convertir-se en homes adults (amb tot el que suposa), per aquesta raó, el primer acte d’iniciació masculina és el de treure el fill a la mare, generalment quan té entre set i deu anys. A Nova Guinea per exemple, la tribu Buruya porta als nens d’aquestes edats al bosc durant 3 dies per pegar-los amb ortigues que els obren la pell i els fan sagnar pel nas, per treure tota la feminitat de la mare, mentre que sonen unes flautes. Al tercer dia se’ls explica el secret de les flautes i se’ls prohibeix explicar-ho a les dones sota pena de mort. Posteriorment, al tornar al poblament, no podran parlar amb les seves mares (per evitar una altra contaminació) fins que siguin homes de ple dret, és a dir, fins quan siguin pares.
2. La segona és l’abandonament del món femení, conegut i còmode, cap a l’adaptació al món dels homes, per no acabar sent una persona “inexistent”. Aquest traspàs, segons l’autora, és semblant amb la migració entre països, on es canvia la llengua, la cultura i

els ideals polítics, però amb a diferència del fet que es poden trigar cinc, deu o quinze anys en realitzar-se aquesta transició. Aquest procés també es marca a partir d'unes cerimònies al llarg dels anys. Tornant als Buruya, després de la separació amb la mare, triguen 10 anys per allunyar-se de la mare completament i del seu món femení, i preparar-se per afrontar a les dones un altre cop, però ara en sentit matrimonial, a més de 4 cerimònies que es celebren amb uns quants anys de distància entre elles. La primera cerimònia consisteix en l'aïllament dels nens sense menjar ni aigua, en algun lloc desconegut durant un cert temps (que varia segons la tribu). A més de la duresa física, els nens travessen una etapa on no són ningú, no tenen pare ni mare, i no són nens ni homes. Aquesta etapa de no identitat, la veuen com la mort del "*nen de la mare*", perquè pugui néixer el fill masculí.

3. La tercera etapa és el sotmetiment dels nens a unes proves dramàtiques i públiques, on en alguns casos té a veure amb ferides, mutilacions, talls, i incisions diferents al penis, ferides i flagel·lacions a diferents parts del cos i altres tipus de pràctiques que sempre acaben ferint i fent sagnar a qui li practiquen. Aquests homes que ja han vessat part de la seva sang, se'ls considera homes de ple dret, aptes per la reproducció. Alguns psicoanalistes afirmen que aquest sagnat com a senyal d'adultesa, i capacitat reproductiva, simula la menstruació femenina, però alhora, al ser (majoritàriament) uns rituals públics, intenten mostrar la valentia del noi que rep aquestes mutilacions: "les cicatrius que queden al cos són les proves intangibles d'aquest canvi d'estat operat de manera definitiva, i sota el control de tots els homes de la tribu" (p.105).

Les conclusions a les que arriba l'autora després d'analitzar aquests ritus, és que la masculinitat s'obté a partir d'unes pràctiques més llargues i doloroses, directament proporcional a la durada de la relació entre mare i fill (Badinter, 1993,p.107). Això porta a dir que la construcció social de les masculinitats passa a totes les societats. La necessitat d'un control dels nens per tal de que segueixin amb l'estructura patriarcal, és de les qüestions socials més importants arreu del món. Tanmateix, és interessant veure com tribus de parts allunyades del planeta, tenen ritus molts semblants de mutilació del cos masculí per fer-los homes. La idea que l'home es fa a partir del cos físic, i de la mostra d'aquest cos ferit i per tant valent, és una idea que es reproduïx fins i tot en les societats occidentals, com per exemple el culte al cos dels homes hegemònics dels centres esportius. La vigorèxia com a mostra de la potència viril i masculina s'està veient cada cop més a la majoria de les societats occidentals, amb el pretext de sentir-se bé, o millor amb si mateix (Baile, 2005). Aquest fenomen es reproduïx en els gimnasos recreant espais de MH tradicional (Martínez, 2014), on s'objectiva el cos de les dones i es criminalitza l'homosexualitat, tot i que entre aquests homes de MH, en ocasions, s'observen accions ja comentades que fora d'aquest espai es podrien considerar homosexuals.

El que està passant, llavors, és que la identitat masculina (reproduïda pel patriarcat i la heteronormativitat) es basa en el mite que els homes poden i han de fer el que vulguin, complint els seus desitjos i sense que els hi importi les conseqüències que això pugui tenir. El problema ve quan aquests individus no saben què fer amb aquest dret a la pràctica, però és en aquest conflicte intern on resideix la qüestió masculina, que es deriva de l'individualisme amb el que els homes occidentals es veuen obligats a formar les seves masculinitats amb sí mateixos (Gil, 1997), però amb la pressió de complir els estereotips masculins que marca la societat.

2.2.1 Característiques de la Masculinitat Hegemònica

Els estereotips marcats socialment obliguen als homes a tenir unes característiques bàsiques per ser considerats homes com a tal, o homes de debò. En el conjunt de la literatura sobre les MH es troben una sèrie de característiques que es repeteixen i es generalitzen, i per tant, són les que s'han agafat com a referents per realitzar el present estudi. Les característiques que es presenten a continuació i es justifiquen teòricament, són les considerades més rellevants en la literatura, les més repetides i les que, a més a més, es veuen a diferents societats que no són només les occidentals. Tanmateix, a la metodologia es justificaran estadísticament les variables emprades per la utilització de l'enquesta (tant les aquí presentades, com les restants). Les característiques, llavors, són: inexpressió dels sentiments, seguretat, domini, tenir èxit, provisió familiar, conquistador, i no control dels impulsos sexuals.

S'ha de dir que s'ha obviat en la investigació sobre els rols masculins un dels més importants, el rebuig a la homosexualitat, perquè es dona per fet, ja que aquest estudi està en el marc de la heteronormativitat, i tant aquesta, com el patriarcat implica el rebuig de la homosexualitat com a característica bàsica de la masculinitat hegemònica. A més, quan es parli de les NM, es veurà que amb l'intent de trencament amb les estructures (coercitives) que suposa la MH, aquesta característica desapareix.

El mateix passa amb la característica de rebuig identitari de tot el que té a veure amb allò femení (la qual cosa és una de les causes del rebuig a la homosexualitat), tanmateix, en les NM aquesta frontera entre masculí i femení es dilueix, deixant pas a una abolició (també) d'aquest rebuig. A partir d'aquí, es presenten els indicadors de MH que s'han escollit:

Inexpressió dels sentiments: Des d'una visió economicista on els sentiments són la moneda de canvi amb diferents capacitats regeneratives, els homes decideixen fer una inversió que no suposi gaires pèrdues en el cas de no aconseguir un retorn. És a dir, pels homes hegemònics mostrar els sentiments significa realitzar una inversió emocional amb alt risc, en altres paraules, pensen que si inverteixen en emocions, la pèrdua pot ser més gran que el benefici, per aquesta raó la seva estratègia és la de no expressar els sentiments. Segons Gil (1997), aquest fet consisteix en "pudor emocional" amb l'objectiu de protegir la part més íntima del seu ser, i per això prefereixen apostar per fets segurs i invertir amb prudència en afectes sòlids, amb els quals sàpiguen que obtindran un retorn. L'autor diu que la diferència amb les dones està, en el fet que sembla que elles hagin aconseguit una fórmula per produir recursos emocionals de forma inacabable, podent apostar sense por a perdre, i per tant arriscant-se més.

Domini: El domini dels homes hegemònics cap a la resta de la societat, té diferents explicacions, una d'elles és pel que s'ha dit en pàgines anteriors en relació al sistema punitiu i la cadena de control, i l'altre és a partir del sistema patriarcal i la dotació (i obligació d'exercir) d'idees dominants per part dels homes. La dominació és "una forma de pràctica de la identitat que construeix una diferència que la legitima, i concedeix a qui l'exerceix, la il·lusió d'una identitat superior, i que per tant invalida la identitat dels demés". En aquest sentit, la dominació és la característica que, a la pràctica, genera les desigualtats entre sexes a l'interior del patriarcat, cosifica a la dona i fa sentir a l'home que té dret per sobre dels demés (Carabí, i Armengol, 2015; Benítez, 2013; Segarra, i Carabí, 2000).

Tenir èxit i guanyar molts diners: D'ençà que són petits, els homes han patit la imposició del binomi guanyador/perdedor, fins al punt de portar-lo més enllà dels jocs i extrapolar-lo a la

vida laboral. Conseqüentment, pels homes és una obligació triomfar a la seva vida (la qual cosa sol tenir connotacions laborals i monetàries) per no ser un perdedor acabat, castigat socialment i per no sentir que no ha assolit la masculinitat que la societat l'exigeix (Segarra, i Carabí, 2000).

Donar seguretat al seu entorn, i tenir confiança en sí mateixos: Els homes han de confiar en sí mateixos per poder transmetre seguretat a l'entorn, i per tant, mai poden sentir por, a no ser que sigui por a la homosexualitat o a la sexualitat femenina. Si l'home mostra por, el seu entorn comença a sentir inseguretat, incomodat, i per tant l'home no estaria fent bé el seu treball de protector del seu col·lectiu més proper (Carabí, i Armengol, 2008). En aquest sentit l'home no pot fugir mai d'enfrontaments, de fet, una de les qüestions que al llarg de la història s'han considerat més masculines, és l'ingrés dels homes als exèrcits nacionals, un exemple és el servei militar obligatori pels homes a Espanya, que va ser des de 1912 fins el 1996. Tret de totes les justificacions polítiques, l'ingrés dels homes en l'exèrcit és símbol del pas de nen a home, l'home disciplinat, seriós, recte, dur, tenaç, eficient, controlat, sacrificat, etc. . Era entès com un ritual igual que els de la tribu Buruya a Nova Guinea, de fet, en un diari online anomenat *Hispanidad*, el dia 20 de Març de 2017, va publicar una notícia amb el següent titular: "Torna la mili. Què busca, defensar el país o disciplinar als Joves?"⁵, mostrant que avui en dia, després de 20 anys, es té el mateix pensament del simbolisme del servei militar. És molt rellevant socialment, llavors, que els homes mostrin seguretat en l'entorn i amb confiança en si mateixos.

Tal com s'ha dit al principi, els homes poden mostrar por cap a la feminitat i cap a l'homosexualitat, sent aquesta una reproducció de la feminitat en els homes, i per tant, rebutjable des de la MH. La sexualitat femenina com a "peril·losa" amb la menstruació, les dones que parlen "massa", o les massa grans, són susceptibles de despertar les pors masculines pel fet de no ser controlables⁶ (Segarra, i Carabí, 2000).

No poder controlar els impulsos sexuals: Un dels elements constitutius d'aquesta masculinitat és la potència sexual. Aquest element implica tenir poder a través de la seducció i l'agressivitat sexual, sent l'home el subjecte sexual i la dona l'objecte sexual. Per tant, amb aquesta premissa, l'home ha de ser el conquistador sexual, i la dona, la conquistada (Carabí, i Armengol, 2008).

Aquesta característica ha estat afegida aquí, però no com a característica principal de la MH, és a dir, molts autors parlen de el control nul que tenen els mascles hegemònics, però sobretot es parla de la fórmula contrària a les NM, per aquesta raó s'ha decidit afegir aquesta característica en forma negativa.

Un exemple n'és el cas de la gran natalitat que tenien a Oaxaca, Mèxic, on els homes (hegemònics) eren els que controlaven, en un inici, la natalitat. Més tard aquest poder vas ser atorgat a les dones, i conseqüentment la natalitat va caure a xifres més 'normals', arribant a la conclusió (des de la medicina) que els homes no tenien control sobre els seus desitjos sexuals, i que eren les dones les que havien de controlar aquests desitjos. Però en el mateix

⁵ Martin, C. (20 de Març de 2017). Vuelve la mili. ¿Qué se busca, defender al país o disciplinar a los jóvenes?. *Hispanidad, Confidencial* (18 d'Abril de 2017). Recuperat de: <http://www.hispanidad.com/vuelve-la-mili-que-se-busca-defender-al-pais-o-disciplinar-a-los-jovenes.html>

⁶ Pel tema de la por a la sexualitat femenina recomano veure la pel·lícula *Hysteria*. Els homes mostren un temor social de grans proporcions a les dones de perfils determinats, fins al punt de patologitzar-les i conseqüentment, medicalitzar-les. El tractament era la masturbació genital.

territori, hi havien homes que no tenien un desig tan exacerbant, i que responien més a les NM. Al veure aquest fet, els mateixos metges van considerar a aquest tipus d'homes, com menys 'virils' (Carabí i Armengol, 2015).

2.2.2 Patologies de la masculinitat

Aquestes característiques que tan important són per la reproducció de la masculinitat, sobretot l'hegemònica, durant molt de temps ha estat inserida i inserint-se (encara més) en la subjectivitat masculina, fent d'aquestes actituds, rols o característiques, la seva forma de vida. Els sistemes de sexe - gènere, l'heteronormatiu i el del patriarcat, com s'ha dit al principi del treball, tenen com a objectiu la reproducció de desigualtats, no només entre sexes i orientacions sexuals diferents, sinó també entre els homes. Aquest fet, afegit a la qüestió de que l'assoliment de la masculinitat és un procés lent i difícil, genera inseguretats als homes hegemònics respecte a la seva masculinitat i la vivència d'aquesta. Per aquesta raó, és totalment necessari que els homes d'una societat s'esforcin per demostrar contínuament la seva masculinitat (Carabí, i Armengol, 2008), fins al punt de que molts d'ells s'ho acaben creient i convertint en la seva forma de ser "natural".

Aquesta nova identitat adquirida no "natural", però reconvertida com a tal, acaba produint una sèrie de patologies a les MH, que es poden donar per si soles o acompanyades. En aquest sentit es presenta una classificació feta per Bonino (2000) en el seu text de *Barons, gènere i salut mental: desconstruint la normalitat masculina*, que forma part del llibre de *Noves Masculinitats* de Marta Segarra i Àngels Carabí, de les patologies patides pels homes. L'autor diferencia 6 problemàtiques diferents.

- *Trastorns per recerca imperativa de l'èxit i el control*: És provocat a causa de prendre's obsessivament qualsevol dels valors comuns creats a partir de la identitat masculina (potència sexual i econòmica, èxit al treball, domini, etc.) per intentar arribar a ser un home 'com cal'. Aquesta obsessió inserida en la subjectivitat masculina, pot arribar a causar trastorns psíquics i fins i tots corporals (com infarts, per exemple). No és tant la importància de l'assoliment o no d'aquests valors, com el procés per assolir els objectius que el convertirien en 'tot un home'.
- *Trastorns per sentiments de fracàs viril*: Són derivats per la percepció del no compliment d'algunes de les característiques de la MH, que es pensava que en un inici si que es tenien (sobretot disfuncions sexuals o l'atur). Aquesta percepció és relacionada amb ser gens o poc home, i la ferida causada a l'individualisme, provocant patologies relacionades amb ansietat i/o depressió.
- *Trastorns pel sobreinvertiment del cos-màquina muscular*: Causat pel culte al cos, i una consideració del cos com a un embolcall exterior (com una armadura). Entenent el cos 'interior' com a desinvertit de tota consideració, és desconsiderat d'una part sensitiva de sí mateix, és a dir, els homes hegemònics no consideren part del seu sí interior (els seus sentiments) i per tant, necessiten un embolcall exterior (el cos) per protegir el seu cos interior. L'autor posa com a exemple la vigorèxia, on la sobreproducció de musculatura creada com a defensa corporal dels sentiments, no deixa registrar alarmes de processos de malalties. A més, la pràctica i reproducció de la vigorèxia en els centres esportius, reproduïx de forma molt clara i explícita la MH de la que s'està parlant, convertint-se en un bucle que sempre acaba derivant en aquest tipus de trastorns (Martínez, 2014).

- *Hipermasculinitat, trastorns per 'excés de masculinitat'*: Té a veure amb la identificació i mostra exagerada de característiques típicament enteses com a masculines (hegemòniques), i que es reproduïxen a partir de comportaments exacerbadament 'masculins' (força, hipersexualitat, agressivitat, consum de drogues o alcohol, i/o no respectar les regles). Aquesta actitud és típica en adolescents que es mouen en grups i reproduïxen aquestes actituds de forma conjunta, per poder ser acceptats entre ells mateixos. Molts cops és causada per una masculinitat dubtosa, que intenta ser contestada amb aquestes actituds, i que a vegades condueixen a assetjaments i agressions, tot i que no és el seu objectiu específic.
- *Patologies de la perplexitat i trastorns de la masculinitat transicional*: Causada per la posada en dubte dels mites de la MH, està causant que molts homes entrin en desconcert i no tinguin clar quin és el rol a seguir. La divisió social que s'està produint entre homes que estan més a prop de les NM i els que encara estan sota el paraigües de la MH, provoca que aquests segons es preguntin si realment la masculinitat és això, o és més la lluita per la eliminació de les desigualtats en clau de gènere i el respecte de tots per igual. També intervé en aquest punt tot el moviment LGTBI (a més del feminisme) que lluita contra l'heteronormativitat i el patriarcat per derrocar aquest ideari, i les desigualtats consegüents.

Les patologies creades a partir de la identitat hegemònica masculina, causa dubtes dins de la mateixa. Com s'ha vist sobretot a l'última patologia, els homes comencen a pensar sobre aquesta identitat hegemònica que socialment s'ha construït per generar desigualtats, deixant pas a una nova masculinitat que va en pro de la igualtat de gèneres (incloent les orientacions sexuals no acceptades per la MH).

2.2.3 Pas de la Masculinitat Hegemònica a les Noves Masculinitats.

Aquestes patologies i trastorns plantegen la qüestió de si el canvi pot ser d'interès pels homes, i si són capaços d'allunyar-se de la seva posició privilegiada en la societat patriarcal actual, adoptant un altre tipus d'identitat masculina. Això voldria dir evitar les relacions de violència i recolzar la igualtat de gènere. També és cert que el privilegi masculí no sempre es tradueix en un privilegi homogeni per tots ells, a causa de la subordinació femenina, sinó que entre el seu propi col·lectiu també hi ha diferències generades a partir del mateix heteropatriarcat, on uns d'ells s'emporten tots els beneficis que s'esdevenen per aquesta posició privilegiada, mentre que d'altres són els que paguen tots els costos, coincidint que aquestes desigualtats les pateixen persones de sexualitat, ètnia, classe i edat diferent a la dominant (Carabí, i Armengol, 2015).

A partir d'aquí, es pot començar a discernir com les masculinitats comencen a variar de la hegemònica tradicional que s'ha estat explicant fins ara, en pro d'unes NM més igualitàries i allunyades d'aquella masculinitat que genera asimetries per la seva forta filiació amb estructures generadores de desigualtats com el patriarcat i l'heteronormativitat. Per explicar aquest canvi, es tindran en compte les dues teories que més defensades són entre els autors, la primera té a veure amb l'anomenada crisi de les masculinitats, i la segona amb l'ascens del feminisme. Però, a més a més, es troben altres teories com la de l'abandonament patern, que per aquest treball no es consideraran, perquè les crítiques que se l'han fet són suficientment consistents com per no inserir-les.

La primera corrent teòrica té a veure amb un canvi de les masculinitats a causa del replantejament per part dels homes de la seva identitat, en base a les patologies i trastorns que es comencen a sentir a occident, per l'intent de reproduir el màxim possible les MH. A partir de la desmoralitat causada per aquest fet, els homes estan fent un examen de consciència per intentar dur a terme un canvi. En conseqüència, aquest canvi és entès com una crisi de les masculinitats. Aquesta crisi ha de ser pensada, no com quelcom negatiu amb efectes nocius per la masculinitat, sinó com un trampolí a un canvi de la pròpia identitat, és a dir, s'ha d'entendre el terme crisi, en termes de transformació a un estadi millor de masculinitat (Gil, 1997).

Tret d'això, es pot "suposar que l'actual crisi de sensibilitat masculina podria representar una dolorosa transició des de l'encara vigent, però ja caduc, model d'home individualista, a un incert i encara inèdit model futur d'home postindividualista" (Gil, 1997, p. 21). En aquest sentit no estariem doncs davant d'una crisi de decadència, sinó d'una crisi d'inici o d'apertura a una nova etapa encara per venir, d'imprevisible sensibilitat masculina (Gil, 1997).

La corrent teòrica de la crisi de la masculinitat llavors, està plantejant la ruptura directa d'una generació a una altra de la identitat masculina i tot el que això suposa, a partir d'un replantejament propi de la masculinitat exercida per cadascun dels homes que, des de fa un temps es senten coercits per la pròpia masculinitat i els sistemes que la resguarden. La decisió de no haver escollit únicament aquesta corrent teòrica, és perquè defensa una creació de masculinitat pròpia, és a dir, que cada individu es fa a si mateix, però això no té sentit en un context on la masculinitat és un constructe social, creat a partir de les tensions generades per estructures productores de desigualtats⁷.

A la vegada, es considerarà la corrent teòrica del canvi de les masculinitats en base a les dones, és a dir, un canvi basat en les preferències femenines o en l'ascens del feminisme. En aquest sentit, Badinter (1993) defensa que en alguns països les NM ("homes tous"), substitueixen a les MH ("homes durs") com el seu contrari absolut, per tal d'agradar a les dones, les quals han estat 70 anys posant en qüestió la seva identitat masculina (la hegemònica), fent que alguns homes es replantegessin prescindir de tots els rols característics de virilitat, i adoptar valors i comportaments tradicionalment femenins (Carabí, i Armengol, 2008; Badinter, 1993; Albelda, 2011; Boscán, 2008). En aquest sentit, segons Badinter (1993, p. 196-97) "des del S.XVIII, les dones angleses 'refinades' somiaven amb un home més femení: 'dolç, educat i dèbil'".

A més des de ja fa dècades, les dones i el moviment feminista, han defensat aquest tipus de valors, contribuint, en gran mesura a la construcció d'aquest nou ideal masculí. En aquest sentit l'objectiu igualitari ha desmantellat la MH i ha posat fi al seu prestigi. Conseqüentment han generat un rebuig als ideals masculins, mentre que s'ha construït una idealització dels femenins, provocant que una gran proporció d'homes hagin tingut la sensació de culpabilitat per la seva identitat masculina (Badinter, 1993).

Aquest fet ha generat diversos moviments d'homes feministes, amb la intenció de predicar els nous valors masculins o valors femenins, però alhora les dones reclamaven rols i identitats que tradicionalment havien estat masculines. Els homes, en veure's en aquesta situació van portar a terme una transformació més ràpida de les seves masculinitat, intentant fugir de la

⁷ Es considera la mateixa crítica per les teories que relacionen la creació de la masculinitat hegemònica a partir de la voluntat d'un mateix, però més endavant s'explicarà de forma més precisa el perquè.

nova vitalitat femenina, que els feia sentir atacats a la seva virilitat (Badinter, 1993; Albelda, 2011).

A més, dins de la mateixa corrent teòrica, es considera una variació en la qual es defensa que aquest canvi de les masculinitats causat pels feminismes i per un canvi en les preferències de les dones, és en base als valors tradicionals de la MH. Això s'explica perquè com que a les dones els hi agraden més els homes que corresponen amb els nous valors masculins, aquests varien les seves identitats per poder seguir amb la conquesta sexual (Carabí, i Armengol, 2008). Amb aquesta explicació el que s'intenta és mostrar una variació de les masculinitats, però en el transfons d'aquesta transformació hi segueixen havent les intencions hegemòniques patriarcals i, per tant, els seus valors. En aquest sentit, no es pot considerar una transformació de les masculinitats com a tal.

Tot i que aquesta última corrent teòrica -el canvi de les masculinitats a causa del canvi de preferències de les dones i de l'ascens dels feminismes- pot tenir diferents crítiques, en aquesta investigació és la que es tindrà més en compte. Una investigació sobre parelles i matrimonis heterossexuals d'entre 19 i 39 anys, realitzada a Espanya l'any 2009, conclou que les dones estan més felices si les seves parelles (homes) realitzen més tasques domèstiques (Iglesias, et al., 2009). Això demostra que les dones tenen un interès en el canvi de les masculinitats, més enllà del propi moviment feminista que pretén la igualtat de gènere, (Boscán, 2008). En aquest sentit, el que descriu aquesta última corrent teòrica esdevé molt probable (les dues versions de la corrent teòrica de l'ascens del feminisme), ja que coincideix aquest escalament social de les dones i el canvi de les masculinitats.

2.3 Noves Masculinitats

En aquest sentit, les NM com a recercadores d'igualtat amb les relacions amb les seves parelles, estan lluitant contra les estructures opressives i generadores de desigualtats entre els gèneres, al mateix temps que alliberen als propis homes d'una càrrega que no els hi és natural, que els hi ve donada socialment (Boscán, 2008) i que al final els hi porta problemes de salut mental a partir dels trastorns que s'han vist més amunt.

L'igual que la MH, aquesta identitat mostra una gran dificultat per ser definida, però es diferencien en el fet que les NM gairebé no han estat estudiades, si es comparen amb el gran volum de literatura referent al tema de MH. Malgrat això en aquesta investigació s'intentarà donar una pauta per poder entendre que són i perquè són les NM diferents a les hegemòniques.

2.3.1 Història del concepte

El concepte de NM com a oposades directament de la MH, procedeix dels països nòrdics, tot i que la forma d'home que defineix, apareix en gairebé arreu del món, sobretot on les MH havien estat més severes, i on, consegüentment, el feminisme havia estat més combatiu (Estats Units, Alemanya, França i els països anglosaxons) (Badinter, 1993).

Com s'ha dit, "[l]home dur, amb la seva feminitat inhibida, deixa pas a l'home tou amb la seva feminitat ignorada." (Badinter, 1993, p. 196). El que pretén dir aquí l'autora és, que una identitat que al llarg de la història ha ignorat els seus rols i aspectes més femenins amb la intenció de mostrar una masculinitat absoluta i repressora contra les dones, deixa pas a un

altre home que, malgrat exercir uns rols marcadament femenins (o tradicionalment així considerats), la societat percep aquests rols com a un debilitament de la masculinitat, en comptes d'una adopció dels rols femenins, i se'l considera com un home indefens, suau, tou, etc., rols que, alhora, són femenins tradicionals.

En aquest punt Badinter (1993) mostra diferents conceptes que se'ls hi han atribuït als homes amb aquestes característiques més igualitàries, com per exemple *L'home tou* danès (*Den Bløde Mand*)⁸ el qual el considera terminològicament contradictori, la qual cosa no succeeix amb la nomenclatura noruega de *L'home dolç* (*Den Myke Mann*)⁹. Segons l'autora, en un cas no hi ha virilitat, mentre que l'altra mostra una virilitat diferent. Tanmateix s'observen noms diferents per identitats masculines iguals o realment semblants arreu d'Europa, però aquestes impliquen una sèrie de característiques que no es poden associar amb la idea de masculinitat que històricament s'ha tingut. Però que són llavors les NM?

2.3.2 Explicació de les noves masculinitats

Una definició de NM podria ser la següent:

[És un] model divers d'homes que tenen relacions igualitàries basades en el desig i l'amor. Freqüentment són forts i valents davant de situacions de violència de gènere (recolzant a les víctimes en contra dels agressors), tenen relacions igualitàries basades en el desig i l'amor. Per fomentar aquestes masculinitats es requereix abordar al mateix temps el canvi de llenguatge de l'ètica i el llenguatge del desig (Flecha, Puigvert, i Ríos, 2013, p. 95).

En aquest sentit, s'entén com a noves masculinitats, aquelles que han estat formades a partir de la intenció de derrocament de la masculinitat hegemònica com a dominant, i alhora, que intenten crear unes altres identitats diferents, buscant unes relacions socials més enriquidores amb la resta de persones, i més igualitàries.

Com es pot veure, en les societats occidentals benestants, ja no existeix una única forma de masculinitat, sinó que el ventall de possibles identitats s'ha ampliat, i el món de les identitats masculines s'ha tornat molt heterogeni, tot i que la MH continuï sent la masculinitat de referència. Els homes joves "semblen igualitaris a la llar (tot i els diferents usos dels temps que encara hi perduren), inclús en les relacions de parella, són capaços de criticar al patriarcat" (Albelda, 2011, p. 24), però segueixen perduts davant d'aquest canvi que els hi ha vingut donat.

Aquest sentiment sorgeix per la mateixa causa que el canvi de la pròpia identitat masculina, és a dir, per l'ascens social de les dones, que està fent que els homes estiguin atemorits pel càstig social que suposa fer qualsevol acte considerat masculí (hegemònic). A més, les NM, al estar formant-se i construint-se, encara no tenen un sistema normatiu que marqui quin comportament és l'adient i quin no. Tot i que els Joves han lluitat contra aquesta masculinitat amb la que han nascut i els han obligat a reproduir socialment, ara mateix no saben com ha de ser el seu futur, han viscut sota imposicions d'identitat al llarg del temps, i ara han de construir ells, conjuntament amb les dones, les noves posicions de poder més igualitàries (Albelda, 2011).

⁸ Terminologia danesa

⁹ Terminologia noruega

Amb aquesta idea es remarca el treball de transformació que ha de fer en solitari l'home, per tal de tornar a ser acceptat en l'esfera social, tot i que l'inici de la seva transformació, tal i com s'ha dit, va venir donada per la banda de les dones, que reclamaven unes masculinitats més igualitàries. Els homes, llavors han d'aprendre noves maneres de ser homes sense jerarquitzar, i sense reproduir, en definitiva les desigualtats generades pel patriarcat i la heteronormativitat (Segarra i Carabí, 2000).¹⁰

A causa d'això, un home que respon a una identitat de NM, té les idees confuses, sembla que tot al seu cap estigui barrejat, el desig sexual amb la necessitat d'afecte, l'amor amb la raó (Badinter, 1993), però d'altra banda correspon segons Boscán (2013, p.105) a:

Estar conscient de la construcció cultural de la masculinitat que l'ha configurat, promoure la no violència sobre els seus fills i en altres homes, qüestionar la visió essencialista dels conceptes de masculinitat i feminitat, no aferrar-se a una visió immobilista de la masculinitat, acceptar altres manifestacions de la masculinitat, diferents a la tradicional, qüestionar la concepció tradicional de la masculinitat, oposar-se al masclisme, reconèixer les conseqüències negatives que el masclisme ha portat a les relacions interpersonals, definir-se a partir de sí mateix i no a partir d'alteritats oposades i negatives que ell hagi creat, ser capaç de desenvolupar capacitats positives dels dos gèneres, no veure amenaçada la seva masculinitat per compartir punts de vista amb dones, no considerar l'homosexualitat com un perill per la seva masculinitat, no tenir problemes per establir vincles propers i afectius amb altres homes, assumir la sexualitat de forma versàtil, conservar algunes qualitats masculines tradicionals positives, ser contrari a una educació sexista i homofòbica pels fills, estar d'acord en que la mare participi en el procés de fer al fill un home, buscar que el fill no desenvolupi una identitat masculina agressiva ni egocèntrica, mostrar-se obert i receptiu als demés, no considerar l'heterosexualitat com únic patró per definir la seva virilitat i vida social, i no pensar en el coit com a finalitat de la sexualitat.

Segons Badinter (1993), aquests homes són uns individus que van passar la major part de la seva infància amb la seva mare, convertint-se en "*nens de la mare*" amb rols adoptats d'ella, són joves amables, sensibles i vulnerables, amb els valors feministes incorporats per poder agradar a la mare (i a les dones), en una relació pròxima a infantil.

Com es pot veure, tant en l'adopció dels rols femenins i feministes, com l'intent de recrear unes relacions infantils, demostra la voluntat de les NM per allunyar-se totalment de les MH, ja que els 3 pilars fonamentals d'aquesta corresponien a no ser o semblar una dona, no ser un nen petit i no ser homosexual. Amb aquesta part s'ha vist que els dos primers pilars són els primers que han caigut, ja que per agradar a les dones estan tenint un caràcter més pròxim a l'infantil i uns rols més femenins. Tant és així que molts homes estan reclamant "acabar amb el gènere masculí, que s'eliminin els valors virils, que es renunciï a tota agressivitat, i que s'esculli la passivitat per acabar momentàniament amb la MH" (Badinter, 1993, p.208).

Tot i que es mostrin signes de relacions més igualitàries amb les dones, el cert és que segueixen havent-hi desigualtats dins del col·lectiu masculí, ja que han quedat supeditats a

¹⁰ Tot i que alguns autors diguin que el canvi s'ha de fer en solitari, es considera una construcció social pel fet d'estar imposat des del col·lectiu de dones heterosexuales que demanen una nova masculinitat. Per tant, aquesta teoria serà acceptada tot i que té clares limitacions.

unes altres regles de poder que a primera vista estan dominades per les dones, malgrat que realment continua essent autonomia masculina. Per la qual cosa, els homes que han assolit aquestes masculinitats, han esdevingut individus dominats pel sistema de la mateixa forma que ho estaven les dones. A més, aquesta dominació es duplica, perquè les dones exerceixen un domini alhora sobre els homes que actuen en consonància a aquestes NM. Ara bé, quan s'aconsegueixi acabar amb les estructures generadores de desigualtats, desapareixeran aquestes dominacions tant cap als homes com per les dones (Boscán, 2013).

Per tant, les NM que recerquen unes identitats més igualitàries, per assolir-ho, hauran d'acabar amb els sistemes que reproduïxen les relacions jeràrquiques entre i intra gèneres, ja que si únicament busquen una igualtat 'ingènua' amb les dones, acabaran sent dominats tant per elles com per altres homes que 'estiguin a càrrec' d'aquestes estructures.

III. Metodologia

Per tal de deixar clara el mètode científic d'investigació que s'ha aplicat en aquest estudi, es presenten en aquest apartat tots els processos metodològics emprats per portar-lo a terme. La intenció és mostrar els detalls més petits de la investigació.

Tot i que les explicacions de les masculinitats i feminitats van lligades, en aquesta investigació es té la intenció d'estudiar les masculinitats sense comparar-les de forma directe amb les feminitats. Això és perquè l'objectiu de la investigació es saber l'opinió de les dones sobre la masculinitat, per tant s'ha preguntat a dones heterosexuales per comprovar com perceben els rols masculins i com els hi agradarien que fossin aquests (en dos preguntes diferents), en el marc de la parella heterosexual. S'ha de dir, però, que no es preguntarà als homes sobre les dones, és a dir, el focus de la investigació roman en la visió que tenen les dones sobre les masculinitats.

A l'inici de la investigació, s'ha realitzat una recerca bibliogràfica sobre les masculinitats, per aconseguir els indicadors que defineixin els rols masculins, i saber quines característiques tenen cada una de les masculinitats que es volen analitzar i poder conèixer com s'han format. També s'ha buscat informació sobre les diferents corrents teòriques de "trencament" que intenten explicar el canvi en els rols socials masculins, i les estructures en les que s'emmarquen tan les dues masculinitats que s'han estudiat, com la reproducció de desigualtats que genera sobretot la MH. Els textos que s'han utilitzat són tan fragments de llibres de grans autors que porten molt de temps estudiant les masculinitats, com articles que ajuden sobretot a l'hora de definir conceptes i processos més concrets.

Aquesta revisió s'ha fet a partir de motors de recerca com el CRAI de la biblioteca de la UB, de pàgines web com Dialnet, Web of Science o Scopus. El criteri per l'elecció dels textos ha estat bàsicament que tinguessin en compte els indicadors de la masculinitat o bé que expliquessin alguna corrent teòrica de canvi o de generació de masculinitats..

Per portar a terme el treball de camp d'aquesta investigació s'ha fet ús de l'enquesta. Mitjançant aquest instrument s'ha preguntat a les dones del barri de Sants de Barcelona sobre la percepció de rols masculins. L'enquesta s'ha plantejat ambdues parts diferenciades que tenen a veure, cada una d'elles, amb els dos objectius del treball. ,.

A la primera part de l'enquesta, es busca saber fins a quin punt estan d'acord les dones enquestades, amb les afirmacions proposades sobre uns rols considerats masculins hegemònics, és a dir, es vol conèixer en si aquest rols són reproduïts o no pels homes de les seves generacions, a partir de les seves vivències i opinions, dins del marc de la parella. Les dones enquestades havien d'escollir una posició entre 1 (gens d'acord) i 10 (totalment d'acord) per establir la seva visió en cada una de les afirmacions que s'exposen a l'enquesta. Els indicadors que han configurat el disseny de la pregunta s'han basat en el marc teòric. Aquests indicadors s'han basat, de manera més concreta, en la definició de la MH i de les NM. D'aquesta manera les respostes properes al nivell 10 es consideraran associades a la MH, i les properes a 1, a les NM¹¹.

¹¹ En les preguntes, *Expressen/ comuniquen els seus sentiments*, i *Cuiden als fills igual que la mare*, la codificació està al revés, és a dir, les properes a 1, al no expressar els sentiments, es consideraran respostes concordants amb la masculinitat hegemònica, mentre que les properes a 10, al expressar els sentiments, seran considerades pròpies de les noves masculinitats. En el moment de l'anàlisi, però, es giraran per facilitar la interpretació.

La segona part de l'enquesta busca conèixer-la posició de l'enquestada en relació a la seva voluntat respecte una resposta masculina a una situació concreta. Partint dels mateixos indicadors, relacionats amb la definició de MH i NM utilitzada en l'apart anterior, les dones han contestat quina resposta, acció o actitud li agradaria que prenguessin els homes en diferents situacions que se li presentaven. Les preguntes de situacions han estat plantejades amb la intenció de diferenciar-les de les de la primera part, per tal d'evitar una resposta intencionada que anés en relació amb la part anterior. A cada pregunta se li han 5 possibilitats de resposta a les situacions plantejades, on de 1 a 4 han estat codificades de MH a NM, i el valor 5 corresponia a 'altres', on les enquestades podien proposar respostes alternatives a les proposades.

El que també s'ha tingut en compte però únicament per ajudar a decidir quins rols eren millor no preguntar-los per la seva complexitat d'anàlisi i quins sí, és un estudi anomenat *Desenvolupament d'un inventari de conformació de normes de la masculinitat*. D'altra banda, també ha servit de guia l'enquesta de salut de Barcelona (2016) emesa per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), per la creació de la variable educació.

La mostra de l'enquesta són dones heterosexuals del barri de Sants que s'han dividit en quatre grups d'edat: de 18 a 37 anys, de 38 a 56 anys, de 57 a 75 anys i de 76 a 95 anys o més. En aquest barri hi ha 18.903 dones, i els grups d'edat equivalen al 30%, 31% 23% i 15% respectivament. S'ha decidit fer aquesta divisió dels casos, ja que és la forma més homogènia en la que es poden agrupar els casos entre els 4 grups. A més, també ha estat una decisió de base teòrica, ja que fer més grans els grups, significava agrupar masses generacions diferents i heterogeneïtzar massa els resultats, posant en risc la significació de les dades recollides. L'enquesta s'havia de fer llavors a, com a mínim, a 189 dones d'aquest barri (el 10%), intentant assolir la mateixa distribució dels grups d'edat¹² ¹³.

S'ha escollit el Barri de Sants pel coneixement físic d'aquest territori per part de l'investigador, per la facilitat d'accés als espais on les persones grans fan activitats i per tant, poder preguntar sobretot a dones d'edat avançada.

Per intentar pal·liar alguns problemes que podien sorgir en relació a l'idioma del qüestionari, s'han fet dos enquestes, una en castellà i l'altre en català, d'aquesta manera la gent ha pogut escollir en quin idioma contestava les preguntes. La difusió del qüestionari de l'enquesta ha estat feta amb la tècnica de la bola de neu, amb la intenció de que tothom que la revés la tornés a passar (únicament a persones del Barri de Sants). Per això ha estat molt útil fer servir la plataforma gratuïta: *formulari Google*. El problema ha estat que per a les persones dels grups d'edat més avançada ha molt difícil que els hi arribés, per la qual cosa, s'ha contactat amb alguns centres cívics del barri i s'han aconseguit respostes d'aquest grup d'edat més avançada.

En la següent taula (Taula 1) s'hi presenten les afirmacions i preguntes que s'han fet a l'enquesta amb els indicadors a la columna de la dreta. Les variables han estat pensades

¹² Font: Dades d'edat any a any de la població femenina a Barcelona dividida per barris, a partir de Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 gener 2016. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

¹³ Com s'observarà a l'inici de l'anàlisi dels resultats, s'han aconseguit més enquestades de les que es pensava, tot i que la distribució entre els grups no ha estat tan homogènia com es pretenia.

partint de la definició de des MH i de la definició de NM ja que són conceptualitzacions que es poden posar en oposició.

Cal aclarir, també, quela formulació d'afirmacions que formen part a la primera part de l'enquesta, són afirmacions d'accions o rols que sempre s'han entès com a masculines (hegemòniques), perquè poguessin ser reconegudes per les enquestades

La segona part en canvi, va ser més complicada, ja que la decisió per veure les preferències de los dones, no podia ser a partir de les mateixes preguntes que a l'apart anterior, sinó que les preguntes havien de permetre que les dones imaginessin unes situacions concretes on es poguessin reproduir els rols concrets i que elles decidissin quina acció escollirien com a preferència. A més, aquesta proposta de la diferenciació, també beneficia a que les enquestades no relacionin les seves respostes entre les dues parts de l'enquesta, i per tant, propicia unes respostes més sinceres, ja que no sentirien la pressió de fer concordar el que han respost a cada part.

Com s'ha dit, les variables han estat construïts a partir de la recerca bibliogràfica. Com s'ha dit més amunt, alguns dels rols més importants no s'han inclòs per la impossibilitat d'operativitzar en una enquesta, o per la dificultat que comportava assegurar una resposta sincera.

Seguidament es presenta la Taula 1, on es mostra a la columna de l'esquerra, les preguntes de la primera part de l'enquesta; a la columna central, les preguntes de la segona part; i a la columna de la dreta, els indicadors emprats com a base d'operativització per a les preguntes.

Taula 1: Preguntes de cada part del qüestionari, i el seu respectiu indicador

Primera part del qüestionari	Segona part del qüestionari	Indicador
Expressen/ comuniquen els seus sentiments	Si la teva parella té algun problema afectiu, t'agradaria que:	Expressió dels sentiments
Ofereixen seguretat al seu entorn	Si estàs al carrer, i un altre home et diu un "pirop", t'agradaria que la teva parella:	Protecció
Pensen més en les persones del seu voltant que en si mateixos	Si fas un viatge en cotxe amb la teva parella i es punxa una roda i just esta plovent:, t'agradaria que:	Sacrifici
Són valents	Si la teva parella es troba en una situació d'amenaça de la seva integritat física, t'agradaria que:	Valentia, duresa
Tenen sempre la situació controlada	Si fas un viatge amb la teva parella, t'agradaria que:	Control
No tenen por a incomplir les normes	Si a la teva parella va a una manifestació i la policia reprimeix, t'agradaria que:	Sense por a saltar-se la llei

Tenen seguretat en si mateixos	Si la teva parella es troba en un debat, t'agradaria que:	Seguretat
Es saben imposar als altres	Si la teva parella esta en una reunió o esdeveniment de treball, t'agradaria que:	Imposició
Són competitiu	Si la teva parella esta en una reunió d'amics, t'agradaria que:	Competició
Tenen intenció d'ascens alta en la seva carrera professional	En la seva carrera professional ha de: // Si la teva parella es quedés sense treball, t'agradaria que:	Necessitat d'èxit
Volent guanyar molts diners	Si la teva parella tingués una bona feina amb un sou digne, t'agradaria que:	Ambició
Cuiden als fills igual que la mare	Si tinguessis fills, t'agradaria que la teva parella:	Parentalitat
Tenen més poder de decisió a les relacions afectives	Si tens un dia lliure amb la teva parella, t'agradaria que:	Domini
Són "conquistadors"	En les relacions sexo-afectives, t'agrada que la teva parella:	Conquistador
Proveeixen a la família	Si formessis una família amb la teva parella, t'agradaria que:	Proveïdor

Font: realització pròpia a partir de l'enquesta

IV. Anàlisi dels resultats

1. Descriptius

Com s'ha dit en l'apartat anterior, per tal d'assolir els objectius, contestar les preguntes i comprovar les hipòtesis, es realitzaran una sèrie de correlacions per poder observar la interacció entre les diferents variables que interessin. Les taules que es presenten aquest apartat es mostraran amb les variables que s'han explicat prèviament i que a equivalen a les diferents característiques de les masculinitats.

Abans de començar amb l'anàlisi, però, s'ha de saber que, amb aquesta recerca, s'ha superat l'objectiu d'aconseguir 180 enquestes i s'han arribat a recollir-ne un total de 27. Això ha permès que les respostes passessin a ser més reals i significatives. El que és cert, és que no s'ha assolit l'objectiu marcat d'aconseguir un percentatge concret d'enquestes en cada grup d'edat. S'han assolit 124 respostes del grup de Joves (45.6% de la mostra), 82 Adultes (30.1%) 34 Madures (12.5%) i 32 Grans (11.8%).

Per poder observar específicament del que s'està parlant, a continuació, es mostrarà una taula amb descriptius de les variables que s'empraran a l'anàlisi, juntament amb les sociodemogràfiques que ajuden a la interpretació dels resultats:

Taula 2: Estadístiques de les variables sociodemogràfiques

	Idioma	Sexe	Edat	Estudis	Renta	Tenir Parella	Orientació sexual	Índex de la visió de les masculinitats	Grups d'edat
Mitjana			40,48		9349,08			6,14	
Mediana			38,00		6000			6,00	2,0000
Moda	1,00	1,00	21,00	9,00	0,00	1,00	1,00	6,00	1,0000
Naturalesa	Nominal	Nominal	Escalar	Nominal	Escalar	Nominal	Nominal	Escalar	Ordinal

Nota: N=272 excepte en l'índex de la visió de les masculinitats, que és de 265 amb 7 casos perduts; Els estadístics mostrats són els pertinents segons la naturalesa de les variables

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta realitzada

A la taula 2, es poden veure les variables sociodemogràfiques i algunes recodificacions fetes posteriorment a l'obtenció de resultats de l'enquesta. S'ha de dir que la variable edat conté dones des de 18 fins a 87 anys i renta des de 0 (indica que la dona no treballa remuneradament) fins a 46 mil €. A més, s'ha creat l'*índex de visió de les masculinitats*, sumant totes les variables que tenen a veure amb la primera part de l'enquesta. Posteriorment, s'ha recodificat en 10 categories on, 1 correspon a Noves Masculinitats i 10 a Masculinitats Hegemòniques.

Seguidament, en una nova taula es podrà veure detalladament, com s'han recodificat algunes de les variables que s'empraran a l'anàlisi, per tal d'entendre millor l'anàlisi i interpretacions que es realitzaran posteriorment. No s'han afegit totes les variables dels models, perquè als annexos s'inclou l'enquesta amb les categories de resposta, per la qual cosa, incloure aquestes variables, seria repetir informació innecessàriament.

Taula 3 : Codificacions de variables

Variables	Categoríes de resposta
Idioma	1. Català 2. Castellà
Sexe	0. Homes i altres 1. Dona
Orientació sexual	0. Homosexual 1. Heterosexual 2. Bisexual
Tenir Parella	1 Sí 2.No
Grups d'edat	1. De 18 a 37anys 2. De 38 a 56 anys 3. De 57 a 75 anys 4. De 76 a 95 anys o més
Joves	0. De 38 a a 95 anys o més 1. De 18 a 37anys
Adultes	0. De 18 a 37anys i de 57 a 95 anys o més 1. De 38 a 56 anys
Madures	0. De 18 a 56anys i de 76 a 95 anys o més 1. De 57 a 75 anys
Velles	0. De 18 a 75 anys 1. De 76 a 95 anys o més

Font: Elaboració pròpia

El més important d'aquesta taula 3 és la variable de grups d'edat i les categories que han esdevingut a partir d'aquesta, ja que tot l'anàlisi girarà entorn a aquestes, i de les variables que es correlacionaran amb aquestes. A més, és important observar que en diverses variables tenen una categoria 0, s'ha donat aquest valor a aquestes categories en el cas de la variable d'orientació sexual i de sexe, perquè a l'enquesta van ser dues preguntes filtre, que qui respongués alguna d'aquestes opcions, no podia seguir amb l'enquesta. En el cas de les variables referents a l'edat com són Joves, Adultes, Madures i Grans, s'han recodificat com a dummies per poder correlacionar únicament el grup d'edat que correspon a cada variable. La decisió ha estat presa amb la intenció de poder analitzar cada grup íntegrament. Ja que si es posava el grup en mode escalar, la tècnica entenia la diferència entre el 0 i el següent número com un espai buit en l'escala, de la mateixa manera que les edats en el que no hi havia casos. És a dir, al no haver-hi persones de totes les edats que formen els grups, la tècnica no podia calcular la interacció entre el conjunt de dones que formen el grup i l'altre variable amb la que es relaciona.

Taula 4: Estadístics de les variables de la primera part de l'enquesta

	Expressió dels sentiments	Protecció	Sacrifici	Valentia, duresa	Control	Sense por a saltar-se la llei	Seguretat	Imposició	Competitiu	Necessitat d'èxit	Ambició	Parentalitat	Domini	Conquistador	Preveïdor
Mitjana	6,14	6,74	5,41	6,33	5,34	6,22	6,51	6,59	7,70	7,02	7,83	6,65	5,27	6,48	5,97
Mediana	6,00	7,00	5,00	6,00	5,00	6,00	7,00	7,00	8,00	7,00	8,00	7,00	5,00	7,00	6,00
Moda	7,00	7,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	7,00	8,00	8,00	8,00	9,00	5,00	5,00	5,00

Nota: N= 265 amb 7 casos perduts

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta realitzada

En aquesta taula 4 es mostra els indicadors de la primera part de l'enquesta, és a dir, de la visió que tenen les dones sobre les masculinitats i els seus descriptius. Com s'ha dit, són variables escalars on 1 equival a Noves Masculinitats i 10 Masculinitats hegemòniques. Per tant, amb una visió general, es pot veure que l'opinió de les dones enquestades tendeix a ser a que els homes del barri de Sants, són més aviat hegemònics. Tret d'això, no es pot observar gairebé res, i per veure la incidència de les edats, i com varien les masculinitats segons edats en aquest barri, és necessari fer correlacions entre les diferents variables.

Taula 5: Estadístics de les variables de la segona part de l'enquesta

	Expressió dels sentiments	Protecció	Sacrifici	Valentia, duresa	Control	Sense por a saltar-se la llei	Seguretat	Imposició	Competitiu	Necessitat d'èxit (carrera professional)	Necessitat d'èxit (es queda sense treball)	Ambició	Parentalitat	Domini	Conquistador	Preveïdor
(N) Vàlids	259	255	260	261	263	257	263	255	190	258	259	256	263	264	265	265
(N) Perduts	13	17	12	11	9	15	9	17	82	14	13	16	9	8	7	7
Moda	3,0	2,0	4,0	3,0	4,0	3,0	3,0	2,0	3,0	4,0	4,0	2,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta realitzada

A la taula 5 s'observen els valors descriptius corresponents a la segona part de l'enquesta, que al tractar-se de variables de naturalesa nominal (tot i que a la interpretació tindran valoració ordinal) s'ha presentat únicament la moda. Aquest valor mostra quin ha estat la resposta més repetida, i com es pot veure, en la seva majoria són la resposta 3 i 4. L'ordenança d'aquestes respostes ha estat en el sentit de transcórrer de Masculinitats Hegemòniques (valors 1 i 2) a Noves Masculinitats (valors 3 i 4), on els valors més centrals corresponien a una 'barreja de masculinitats' que intentaven donar respostes centrals per tal de que les enquestades tinguessin altres opcions més centrades en comptes de poder escollir únicament amb els dos extrems.

A més, aquestes respostes comptaven amb la possibilitat de marcar 'Altres' i especificar quina seria la reacció que més els hi agradaria en cada situació. S'ha de dir que en alguns casos aquesta opció ha estat marcada més del que en un primer moment s'esperava, la qual cosa indica qüestions que s'han de tenir en compte: la primera és que l'enquesta ha estat ben rebuda (s'ha pogut veure tant en l'interès de donar altres opinions a les descrites, i en que s'ha superat de llarg el número d'enquestes que es pretenien fer) i la segona qüestió a tenir en compte és que la heterogeneïtzació de les identitats s'ha fet patent, en el sentit de que no totes les dones volen les mateixes masculinitats (tot i que en alguns casos, les respostes

proposades per les dones eren semblants). L'estudi, doncs, es comença a confirmar algunes de les qüestions que diuen els autors sobre la heterogeneïtat que comporten les NM.

Un cop conegudes les variables i les seves dades descriptives es pot començar a analitzar les interaccions que es creen entre elles, i començar a extreure conclusions pel que respecta a la percepció de les dones sobre les masculinitats en el barri de Sants.

2. Evolució dels rols masculins al llarg del temps

Primerament, i recordant el primer objectiu específic, es comprovarà l'evolució dels rols masculins, si s'ha dut a terme o no, des de la percepció femenina. Per constatar-ho, es faran diferents proves, concretament, s'examinaran quins rols interaccionen més amb cada grup i s'analitzarà quin tipus de masculinitat és més present a cada grup d'edat, és a dir, si els Joves són més pròximes a les NM o a les MH.

Aquestes comprovacions es faran a partir de la següent taula 6 dedicada a les correlacions, on es fa interaccionar les visions de les dones sobre la masculinitat i els grups d'edat de les enquestades.

Taula 6: Correlacions de la visió de la masculinitat que tenen les dones, segons els grups d'edat

	Joves	Adultes	Madures	Grans
Expressió dels sentiments	-,229 **	-,143 *	,106	,443 **
Protecció	-,039	,071	-,145 *	,108
Sacrifici	-,213 **	,023	-,117	,411 **
Valentia, duresa	-,203 **	,021	-,068	,350 **
Control	-,326 **	-,008	-,045	,554 **
Sense por a saltar-se la llei	-,254 **	,001	-,086	,474 **
Seguretat	-,225 **	-,049	-,030	,443 **
Imposició	-,303 **	,034	-,039	,453 **
Competitiu	-,210 **	,110	-,077	,243 **
Necessitat d'èxit	-,210 **	,087	,043	,152 *
Ambició	-,289 **	,048	,066	,304 **
Parentalitat	-,199 **	,044	-,017	,349 **
Domini	-,198 **	-,026	-,103	,443 **
Conquistador	-,288 **	-,010	,008	,444 **
Preveïdor	-,289 **	,019	,024	,388 **

Nota: ** significació al nivell 0,01; *significació al nivell 0,05
N=265

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta realitzada

Com mostra la taula 6, les dones Joves estudiades tenen majoritàriament valors negatius i significatius per sota de 0,01, la qual cosa vol dir que les seves respostes s'han de tenir molt

en compte, tot i que el valor de les correlacions en sí, sigui relativament baix. En canvi el valor de les Grans és més alt, igualment significatiu i amb valors positius. Per entendre això, s'ha de recordar que les variables aquí relacionades amb els grups d'edat, són variables escalars que van del 1 (Noves Masculinitats) al 10 (Masculinitats Hegemòniques). Tanmateix, s'ha de saber que el signe positiu dels valors de les correlacions, reflecteix una relació directa entre variables, mentre que el signe negatiu, reflecteix una relació indirecta, és a dir, que en el primer cas, quan una variable augmenta en la seva escala, l'altre fa el mateix, però en el segon cas és al revés, quan una variable augmenta, l'altre disminueix.

Com es pot veure llavors, i tal com es començava a intuir amb les dades descriptives, les noves generacions s'acosten més a les NM que a les hegemòniques, mentre que en el cas de les més grans succeeix el contrari. Al tractar-se de les visions sobre les masculinitats, es pot entendre que existeix una transició de les masculinitats¹⁴, ja que a l'enquesta se les demanava que ho pensessin en clau de parella i d'homes de la seva edat, per poder veure així, si existia o no una transició. Per la seva banda, els grups d'edat d'adultes i madures tot i no ser significatius, s'observa un paper d'escala entre els dos tipus de masculinitats, que podria ser explicat en base al seu context de socialització. Aquestes dones van néixer i créixer just al moment de l'ascens del feminisme i, per tant, de l'inici d'aquest canvi, provocant que les opinions en el sí d'aquests col·lectius siguin molt heterogènies, i per tant, causant respostes no significatives estadísticament, tot i que tenen gran importància a nivell teòric. Es pot entendre llavors, que aquestes dones són les iniciadores del canvi de les masculinitats, fent que les generacions més Joves continuïn fent força perquè acabi de acollir-se a tota la societat. Però tal i com s'acaba de dir, aquest fet està succeint.

També crida l'atenció el fet de que les correlacions en les edats extremes de la mostra, són completament oposades en la majoria dels casos, és a dir, quan les Joves tenen un valor bastant per sota de 0, les Grans el tenen bastant per sobre de 0. Això podria indicar una voluntat dels homes Joves de no assemblar-se als seus avis en el que correspon a la masculinitat. Aquest fet pot ser per la forta pressió exercida per les dones Joves i Adultes perquè es produeixi aquest canvi, a partir dels feminismes. Aquesta explicació casa bastant bé amb la que s'ha comentat més amunt defensada per Badinter (1993), que es referia a la pressió sentida per aquest col·lectiu per portar a terme una transformació com aquesta, i que provocava sentiments de culpabilitat per actituds i rols que havien reproduït les generacions anteriors.

Pel que fa als rols que es fan més presents a cada grup d'edat, es pot veure que els joves s'han allunyat sobretot dels rols que de forma més clara, creen una relació jerarquitzadora amb les dones, com és el de la imposició i el control. L'explicació d'aquest fenomen té a veure amb tot el que s'ha anat dient, la demanda del feminisme de més llibertat a la seves vides i d'unes relacions més igualitàries han estat escoltades i acceptades pels homes més Joves, allunyant-se d'aquests rols eren opressors per a les dones. Per la seva banda, els homes més grans tenen un gran control sobre les dones de les seves edats, sent el valor més alt de la taula 6. El que s'ha de veure és si realment això agrada a les dones, ja que pot ser que després de tants anys estant reprimides per estructures tan fortes com el patriarcat, s'hagin acostumat i que els hi agradi perquè no coneixen cap altre tipus de relació possible amb els homes de les seves

¹⁴ S'ha de tenir en compte que aquestes afirmacions es fan a partir de la percepció de les dones. Una altre interpretació possible podria ser que el que realment canvia és la percepció de les dones, però en aquest treball es considera aquesta percepció com una finestra a la masculinitat, i una forma objectiva d'estudiar-la. Per aquesta raó les afirmacions aniran per la via del canvi de masculinitats en comptes del canvi de percepcions.

edats. Però a més, l'altre rol que més clarament veuen les dones d'aquestes edats, és que l'home no tingui por a saltar-se la llei. Aquesta necessitat de mostrar-se transgressors amb les normes marcades per part dels homes hegemònics (sobretot en homes més grans), pot ser vist com una mena de rebel·lió contra el control patit pels homes, ja que com s'ha dit en pàgines anteriors, el control punitiu controla als homes i aquests a les dones, per tant, aquest intent de trencar una part de la cadena de control és entès per la masculinitat com una mostra de valentia, i recerca de la llibertat. Molt probablement la mostra d'aquest rol també tingui a veure amb la sensació de que aquest incompliment de la llei, no serà percebuda per l'autoritat, fent que sigui més fàcil tenir aquest tipus d'actitud enfront la llei.

Una altre cosa que crida l'atenció, és que el rol de protecció només és significativa per les dones Madures, però per sota de 0,05. Aquest resultat és interessant perquè fa trontollar la idea de que aquest rol és un dels principals de la masculinitat, ja sigui perquè les dones no ho perceben així, o perquè els homes directament no ho mostren. Tot i que s'especificarà al final del treball, s'ha de tenir en compte el fet de que la N (el número de casos) per aquests grups és relativament baixa, i les afirmacions no es poden confirmar del tot.

3. Preferències de les dones

A més d'estudiar la percepció que tenen les dones sobre les masculinitats, és necessari estudiar les seves preferències respecte al mateix. L'objectiu que es pretén assolir amb aquesta part és el de conèixer si existeixen canvis en les preferències de les dones respecte a les masculinitats i quines són les masculinitats preferides per a cada edat, i per l'altre banda quines reaccions interactuen més en cada grup d'edat. En primer terme això serveix per contrastar el que s'ha fet en l'apartat anterior amb les visions, ja que s'ha vist un canvi generacional pel que fa a les masculinitats, on els homes més joves s'acostaven més a les NM, i els vells a MH. Si passa el mateix amb les preferències, seria una prova per confirmar que aquest canvi de preferències i l'empoderament femení en l'àmbit social, ha provocat el canvi en els rols masculins.

Per comprovar aquests objectius s'utilitzarà la taula 7, que són les correlacions entre els grups d'edat i les preferències de les dones. S'ha de recordar que les variables de les preferències tenen categories de resposta nominals, tot i que se'ls hi atorgarà un valor ordinal, concretament de masculinitats hegemòniques en els valors baixos i noves masculinitats en els valors més alts, per tant, la interpretació de les correlacions serà oposada a la de l'apartat anterior. També s'ha de dir que el nombre de casos és menor en aquesta part (varia segons els rols), perquè es va donar l'opció de posar altres respostes no contemplades a l'enquesta (la categoria *altres*), i posteriorment ala matriu es van considerar casos perduts. Malgrat considerar-los així, aquestes respostes seran afegides als annexos, i analitzades al final d'aquest apartat.

Com s'observa a la Taula 7, de la mateixa manera que a l'apartat anterior, s'observa una escala entre les edats, on Joves i Grans són els extrems que es posicionen en una masculinitat concreta, però les dues edats centrals, al tenir respostes més heterogènies, gairebé no han assolit respostes significatives. Les Joves, per la seva banda, tenen menys valors significatius que a l'apartat anterior, possiblement perquè són les que més respostes alternatives han donat en l'enquesta, creant més casos perduts i per tant, més heterogeneïtat en les respostes. Tanmateix, els valors significatius de les Joves s'observen al mateix nivell que l'apartat anterior, mentre que el de les Grans, s'ha diversificat més, és a dir, no es veuen uns valors semblant al conjunt de les respostes, sinó que oscil·len més entre valors extremadament alts

i valors baixos. D'altra banda, aquest grup d'edat té gairebé totes les correlacions significatives, el que mostra una gran semblança entre les respostes d'aquest grup. Tot i que s'ha de recordar el nombre de dones que composaven la categoria de Grans.

En aquest sentit, com s'ha anat entreveient, s'observa una diferenciació marcada de les preferències sobre la masculinitat per a cada edat, mentre que les dones Grans prefereixen una masculinitat marcadament homogènia, ja que en la seva majoria són valors negatius, les Joves prefereixen, generalment, les NM, la qual cosa s'observa en que els seus valors significatius, són positius. De la mateixa manera, la taula mostra com a les dones de les edats centrals no tenen una acceptació de les NM, tot i que tampoc semblen gaire favorables a les Hegemòniques.

Taula 7: Correlacions de com els hi agraden les masculinitats a les dones, segons els grups d'edat

	Joves	Adultes	Madures	Grans	N
Expressió dels sentiments	,132*	,087	,142*	-,467**	259
Protecció	-,039	,206**	,106	-,334**	255
Sacrifici	,355**	-,019	-,074	-,433**	260
Valentia, duresa	,113	,093	-,001	-,301**	261
Control	,217**	,072	,049	-,481**	263
Sense por a saltar-se la llei	,102	,017	-,053	-,122	257
Seguretat	-,056	-,006	,137*	-,047	263
Imposició	-,061	,119	,136*	-,215**	255
Competitiu	-,055	,132	,122	-,216**	190
Necessitat d'èxit (carrera professional)	,270**	-,030	-,098	-,264**	258
Necessitat d'èxit (es queda sense treball)	,214**	-,013	-,006	-,298**	259
Ambició	,213**	-,044	-,054	-,203**	256
Parentalitat	,271**	,001	,097	-,512**	263
Domini	,228**	,141*	,010	-,556**	264
Conquistador	,118	,099	,084	-,407**	265
Preveïdor	,315**	,154*	,084	-,784**	265

Nota: ** significació al nivell 0,01; *significació al nivell 0,05

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta realitzada

A més, és important senyalar quines reaccions interactuen més amb cada edat. En el cas del sacrifici, s'observen grans diferències entre les Joves i les Grans, ja que totes dues tenen valors

alts, però amb signes oposats. D'aquí s'extreu que a les Joves no els hi agraden els homes sacrificats, en el sentit de que solucionen els problemes sense comptar amb elles, és a dir, que les Joves prefereixen que la seva parella compti amb elles per solucionar els problemes, en comptes de que ell ho faci pels dos. Tanmateix, les Grans sí que prefereixen a l'home sacrificat, que solucioni problemes autònomament sense que ningú més estigui al cas. Aquest fet concorda bastant amb el rol de provisió a la família, on les dones tenen un valor realment alt en concordança a les masculinitats hegemòniques (-0.784), mentre que les Joves tenen un valor positiu. Aquest rol demostra que les Grans es desentenen de la presa de decisions i les solucions dels problemes, ja que entenen que és treball per l'home masculí, mentre que les més Joves els hi agrada més aquella masculinitat que propiciï una relació igualitària entre la parella, fent que les decisions es prenguin conjuntament. La diferència d'edats, llavors, demostra que existeix una diferència en les relacions de parelles, on es canvia la delegació de les responsabilitats per la igualtat en els rols i per tant, en les relacions.

Seguint per la mateixa línia, el rol de domini característic de l'home hegemònic, i la conseqüent anul·lació en la participació decisòria de la dona a la parella, es fa patent en les dones més grans de la mostra, on es veu que els hi agrada que els plans el tinguin decidit els homes, i siguin ells els que decideixin on anar i que fer. Les Joves per la seva banda, reproduint el que s'ha anat veient fins ara, prefereixen tenir més participació en les decisions de parella, sense que l'home hagi de tenir un pla inamovible i que decideixin els dos, conjuntament, el que es farà. El mateix passa amb el rol de control, les dones Joves prefereixen una parella que els hi doni llibertat de decisió, que no sempre tingui la situació controlada ell sol, o que fins i tot hi hagi marge pel descontrol, mentre que les Grans prefereixen que la seva parella tingui sempre la situació controlada en tot moment, havent pres totes les decisions prèvies necessàries perquè tot surti perfecte, sense marge per l'error, o l'aventura.

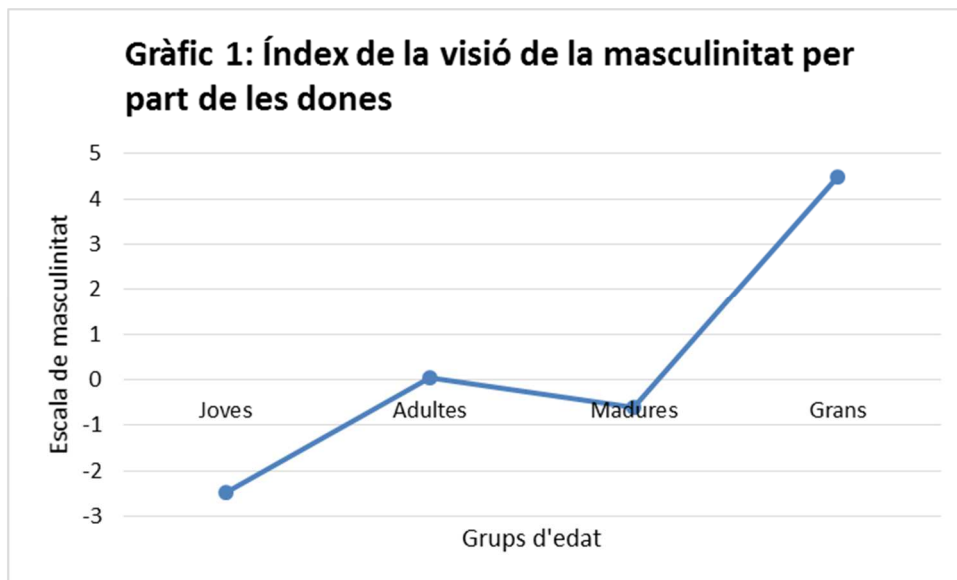
Pel que fa al treball, tant domèstic com laboral o remunerat, es tornen a observar diferències entre les edats, unes diferències que fan entendre la reproducció de les desigualtats al llarg del temps. Les variables representatives de l'ambició i la necessitat d'èxit dels homes, mostren que a les dones més grans els hi agrada que les seves parelles intentin guanyar cada cop més diners pel benestar familiar, i que sempre han d'apuntar més alt a les seves carreres professionals. Els hi agrada, doncs, que els homes 'compleixin amb la seva responsabilitat i mantinguin a la família, ja que la feina d'un home (hegemònic) és viure per treballar'. Conjuntament amb aquest fet es contrasta el rol de parentalitat, on el mateix grup d'edat destaca que la relació amb els fills i, per tant, la seva cura, és feina de la mare. En aquesta part, el grup d'edat més avançada, torna a reproduir els rols que causen més desigualtats, propis de les estructures de l'heteropatriarcat. Les dones més joves, en canvi, mostren unes preferències s'aproximen més a la idea d'igualtat en el si a de la parella. Així creuem el paper de l'home no ha de ser el d'una màquina de treballar, sinó que més aviat ha de treballar per viure i no al revés, que no s'ha de preocupar gaire pels diners que guanya, i que no s'ha de capficar en l'escalada constant en la seva carrera professional, aconseguint conseqüentment una relació igualitària amb els fills, i donant peu a que la dona també entri al mercat laboral.

4. Els Joves s'aproximen més a les Noves Masculinitats que a les Masculinitats Hegemòniques

Tot i que s'hagi començat a veure en el punt 2 de forma general que els Joves de Sants són més pròxims a les Noves Masculinitats que a les Hegemòniques, és interessant veure com interacciona l'índex de la suma de tots els rols que tenen a veure amb la visió de les

masculinitats per part de les dones, per tal de concretar i saber exactament si això és així o no, i a quina part de la línia de les masculinitats es posiciona cada edat. En aquest punt s'ha de recordar que l'índex en qüestió, està recodificat en una escala de l'1 (NM) al 10 (MH).

Per tal de que la informació sigui més entenedora i visual, s'ha fet un gràfic a partir de les correlacions entre l'índex en qüestió i els grups d'edat. Per tal de que sortissin números entenedors i no el valor de Pearson que sorgeix d'aquesta tècnica, s'han multiplicat aquests valors per 10.

15

En aquest sentit, la interpretació del gràfic serà semblant a la que s'ha fet fins ara amb la resta de correlacions. El gràfic ha estat representat com una escala de masculinitats, on els nivells inferiors a 0 equivalen a les Noves Masculinitats, i els valors per sobre de 0 a Masculinitats Hegemòniques. En aquest sentit, s'observa una recta ascendent (tot i que no sigui contínua) que demostra que les masculinitats varien segons l'edat, sent els Joves els que estan més pròxims a les NM, i els Grans a la MH. Això contesta la pregunta que sorgia al principi d'aquest punt, referent a la posició dels més Joves en aquesta escala de les masculinitats. És interessant analitzar les edats centrals, malgrat no ser estadísticament significatives, tenen tendència cap a posicions de NM, i això indica un cop més que són grups d'edat que reflecteixen un moment de transició. Són, doncs, les generacions que realment han fet possible aquest canvi de les masculinitats i han ensenyat a les generacions succeïdores el camí per assolir aquest objectiu. Per això mateix s'han obtingut respostes molt heterogènies que han provocat que durant tot l'anàlisi hagin estat no significatives estadísticament, i que en aquest gràfic 1 es trobin en un punt central.

Per acabar, es pot veure com fins i tot en aquest índex, s'aprecia com les masculinitats han anat canviant al llarg de les generacions, estant ara en àrees de domini de les NM. És cert, però, que encara queda un llarg camí per arribar a unes identitats adequades per assolir la igualtat real, tot i això sembla que el canvi està sent relativament ràpid i que no es trigarà a veure unes masculinitats que beneficiïn a tothom.

¹⁵ Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta

5. Anàlisi de les respostes proposades per les dones, en la segona part de l'enquesta

En aquest apartat es farà un anàlisi de les respostes que han donat les dones quan marcaven l'opció d'altres en la segona part de l'enquesta. Fer aquest anàlisi ajudarà a comprendre la reacció que esperen de les seves parelles en les diferents situacions plantejades, i completar la realitat que s'està investigant. Tot i que el nombre més important de noies són les ja analitzades a partir de les correlacions, té gran rellevància estudiar les propostes que fan a les situacions proposades, ja que pot verificar o refutar d'una forma més qualitativa els resultats obtinguts fins ara.

Per fer-ho s'han escollit algunes de les preguntes que tenien diverses respostes d'aquest tipus, per tal de que sigui significatiu, i poder analitzar-ho sota uns criteris més o menys vàlids en pel que fa a la categoria d'altres. En aquest sentit, els rols escollits han estat: *Expressió dels sentiments*, *Protecció*, *Sacrifici*, *Imposició*, *Competitivitat*, *Necessitat d'èxit* i *Ambició*. De tota manera, s'ha de dir que la majoria de dones que han contestat la categoria altres, són dones Joves.

En el primer rol, les respostes d'aquest apartat anaven en el sentit de que efectivament els homes han d'explicar els seus sentiments, però amb diferents resolucions, des de prendre decisions de forma autònoma, fins a oferiment de recolzament sempre i quan ell ho demani. El fet de que en aquest rol totes les respostes han tingut el mateix començament, apunta que a les dones els hi agraden més els homes que expressen els seus sentiments, tot i que posteriorment s'optin per diferents vies d'acció. Això mostra que tot i no estar d'acord amb les reaccions proposades, les seves opinions són pròximes a les NM.

En quant a la *protecció*, confirmant el que s'ha vist en la taula de les preferències, les dones Joves surten com a no significatives en aquest rol, això és perquè han contestat de forma heterogènia, i han marcat molt la casella d'altres. La pregunta anava en la via de que si un altre homes els hi deia un "pirop", com volien elles que les seves parelles reaccionessin, i les propostes d'aquestes caselles tenen a veure en que no volen ser protegides pels homes, sinó que més aviat no li donin importància al succés. Concretament hi han hagut dos tipus de resposta, en el primer demanaven que la seva parella rigués i s'ho prengués a broma, en el segon declaraven que estiguessin orgullosos de que l'altre home hagués dit això, i que a més afirmés coses com: "Aquest tio té tota la raó"¹⁶. Respostes com aquesta confirmen la voluntat de tenir un company que no les protegeixi com si fos un objecte, sinó que estableixi amb elles una relació igualitària, i es prengués successos com aquest de forma no violenta. Aquest tipus de company també sorgeix quan hi ha algun problema en el que es veuen immersos els dos. Respecte el rol de *sacrifici*, les dones demanen una decisió conjunta de la solució del problema que no sigui l'home qui hagi de demanar ajuda, ni el que hagi de solucionar-ho tot sol, sinó que de forma conjunta, decideixin solucionar el problema de la millor manera possible.

Dos dels rols que millor defineixen la MH, són els de la *imposició* sobre els altres i la *competitivitat*. En aquests dos rols, les dones que han preferit donar una resposta alternativa considerant majoritàriament que l'home ha de fer el que li sembla, que ha de ser ell mateix. En un primer moment sembla que deixin la porta oberta a diferents actuacions, fins i tot a les pròpies de les masculinitat hegemònica, però si s'analitzen els comentaris s'observa que

¹⁶ Cita extreta d'una de les resposta de la categoria d'altres en la pregunta "Si estàs al carrer, i un altre home et diu un "pirop", t'agradaria que la teva parella:"

defensen aquestes actituds de ser feliç i ser un mateix, però amb matisos. En aquest sentit, els homes han de ser d'aquesta manera, sempre i quan, siguin respectuosos amb els altres, parlin de forma calmada i tranquil·la, intercanviant opinions, però sempre sense discutir (en el sentit de fer-ho en un estat alterat, és a dir, entenent la discussió com una baralla verbal).

Per últim, els altres dos rols que també han tingut respostes semblants han sigut el de *necessitat d'èxit* i el d'*ambició* dos rols molt relacionats amb els anteriors i amb gran rellevància per la definició del que és la identitat masculina hegemònica, ja que no es pot ser un 'home de veritat si no es té una bona feina' (Bonino, 2002). Les respostes en aquestes preguntes també han anat per la via de que l'home sigui feliç i que faci el que realment li agrada, sempre i quan tingui un treball estable, apunti alt en la seva carrera professional i tingui diners suficients com per sobreviure. Un altre cop les dones volen una parella que estigui feliç i que tingui un treball que "l'ompli"¹⁷, però després de complir unes directrius, obligacions o responsabilitats. Per tant, segons la perspectiva de les dones, l'home pot ser feliç quan la família estigui bé econòmicament, la qual cosa reproduïx els rols tradicionals de l'home com a màquina de treball. Això contrasta amb el que s'ha vist a la taula 7, on les Joves volien per sobre de tot que l'home estigués a gust amb el seu treball. Des d'aquest punt de vista sorgeixen dos qüestions diferents, la primera és que les dones que han estat analitzades a les correlacions, i per tant no han escollit la opció 'd'altres' en aquesta pregunta, donaven per fet que l'home ha de ser feliç un cop hagi complert les seves responsabilitats amb la família, o bé, l'altre opció és que únicament pensin d'aquesta manera les Joves que han marcat la casella 'd'altres'. També es pot dir que crida l'atenció la inculcació del nucli monogàmic en el sentit familiar, on el més important és la seva preservació per sobre qualsevol altre cosa, fins i tot de la felicitat dels seus integrants (Vasallo, 2013).

¹⁷ Cita extreta d'una de les resposta de la categoria d'altres en la pregunta "En la seva carrera professional ha de:"

V. Discussió

A mode de discussió, es tancaran alguns debats que han anat sorgint al llarg de la investigació, intentant justificar les eleccions que s'han fet en cada apartat. Els debats que es tractaran tenen a veure amb les teories escollides com a vàlides en el marc teòric del present estudi. Les teories escollides en termes generals, tenen a veure amb la creació tant de la MH com de les NM a partir de constructes socials, i no tant com a opció o procés individual. En aquest sentit, es rebutgen les idees tant de creació de les masculinitats a partir de les teories de la negació, com de crisi de la masculinitat en tant com a construcció individual de la masculinitat. Amb el que s'ha vist a l'inici del treball sobre les construccions socials i sobretot amb les construccions socials dels gèneres, les identitats tan femenines com masculines són constructes socials que responen a unes demandes socials. Els rols que cada persona ha de complir venen donats per les estructures de control que guien les vides de les persones, en el sentit de que tota la societat té la vida predefinida inclús abans de néixer (Lorber, 1991; Planes, 2009). En aquest context on tot ve imposat socialment, i on es crea la persona a partir de pressions i constructes socials, no té sentit una corrent teòrica com la de la creació de la MH a partir de la negació amb el sexe oposat, ja que sembla ser una identitat creada autònomament, on cada home intenta reproduir el seu model. Però s'ha vist que això no és així, els homes que responen a masculinitats hegemòniques tenen identitats semblants, per la qual cosa no pot ser que cada home se l'hagi creat ell sol o per a ell mateix, sinó que ha estat un constructe a partir de les relacions socials al llarg de molts anys i en aquest cas, amb l'ajuda de diferents sistemes i institucions que estaven interessades en tenir un control absolut de la població.

De la mateixa manera, tampoc té gaire sentit la corrent teòrica del trencament de les masculinitats a partir de que els homes es senten coercits i decideixen canviar. Aquesta transició a partir d'una crisi de les identitats és difícil de veure, sense que cap fenomen que impulsi aquest fet. En altres paraules, no té sentit que això succeeixi sense un estímul extern com és l'ascens del feminisme, i la seva inculcació a les persones de les societats, ja que els homes hegemònics estaven en posicions avantatjoses socialment, i no sembla coherent que les deixin si no canvia res, és a dir, sense que existeixi aquest estímul extern que anima a canviar. Per tot això, en relació a la transició de masculinitats, la posició que es pren és la de l'ascens del feminisme com a motor de canvi, juntament amb l'alçament de les veus de les dones que demanaven aquesta transició, i que han lluitat per ella per aconseguir més igualtat social.

Pel que fa als resultats, si es comparen les dues parts de l'enquesta s'observen diferències en quant a significació i distribució dels valors, però s'ha de veure que passa amb els rols. Des d'aquesta perspectiva, crida l'atenció com els rols de *valentia* i el de *no tenir por a saltar-se la llei* siguin vistos per les joves com a no existents pràcticament en els rols dels joves actuals, i que alhora cap dels dos rols sigui significatiu per aquesta edat. Això pot ser té a veure amb el fet de no viure en un context on l'home ha de ser valent, ni cal que ho demostrï contínuament saltant-se les normes. Les dones Joves no ho consideren com quelcom important, o no totes, per la qual cosa la mostra ha respost amb molta heterogeneïtat i no ha sigut significativa. Pel que fa a les dones més grans, succeeix al contrari, sí que veuen reproduïts aquests rols en els homes de la seva edat, i la *valentia* els hi agrada, però no surt com a significatiu el rol de saltar-se la llei, això és perquè tampoc ho tenen gaire clar de que els i agradi en el conjunt del grup d'edat, i per aquesta raó han respost de forma molt diferenciada entre elles.

Per una altra banda, els rols de *control* i *imposició* que s'han comentat més amunt, són semblants entre la visió i les preferències, tot i que en el cas de les Joves no és significatiu el rol de la *imposició* en les preferències. Per la resta, que s'assemblin és un indicador clar de que els homes han canviat els seus rols i la seva forma d'actuar a partir del canvi de les preferències de les dones, ja que com que a les dones no els hi agraden els rols corresponents a les masculinitats hegemòniques, els joves han hagut d'adaptar-se per agradar-les. Un altre rol en el que es veu perfectament aquesta relació entre les preferències de les dones i la visió que tenen dels rols dels homes, és el de *sacrifici*. S'observa un vincle molt estret, significatiu i amb valors relativament alts en totes dues parts. Això significa que els homes joves no són sacrificats com ho són els grans, i a les dones de les respectives edats els hi agraden els rols tal i com són en cada una d'elles.

De fet, aquesta relació que sorgeix entre les preferències i les visions sorgeix en tots els rols comentats a la part de l'anàlisi dels resultats (*Necessitat d'èxit, Ambició, Parentalitat, Domini i Provisió*). Que aquesta relació es faci tant evident a la majoria dels rols demostra que efectivament existeix una vinculació entre les preferències de les dones i la masculinitat dels homes. Tal i com s'ha anat dient al llarg de l'exposició d'aquesta investigació, és a causa del canvi en les preferències de les dones heterosexuales que les masculinitats han canviat. Per tant, també es confirma una de les hipòtesis de que sí que existeix realment aquesta transició, i a més tal i com diu la corrent teòrica de l'ascens del feminisme, és a partir del canvi en l'ideari femení.

S'ha de dir, per tant, que s'han assolit tots els objectius marcats a l'inici de la investigació, ja que s'ha observat que efectivament hi hagut un canvi generacional dels rols, això s'ha fet veient la relació entre els rols i les edats i observant per tant una transició entre les masculinitats, veient finalment que els Joves són més pròxims a les NM i els grans a la MH. A més, pel que fa les preferències també s'ha observat una evolució d'aquestes segons edat, analitzant quins rols agraden més segons l'edat, i per tant, veient que les masculinitats que més agraden segons l'edat, casa amb la masculinitat més propera dels homes segons edat. Aconseguir aquests objectius ha donat pas a assolir l'objectiu principal de la investigació: conèixer la masculinitat a través de la mirada de les dones heterosexuales.

En aquest sentit, s'han pogut confirmar totes les hipòtesis, ja que s'ha vist una transformació de les masculinitats al llarg del temps. El canvi de visió s'ha produït a partir del canvi de les preferències mostrades per les mateixes enquestades, ja que a cada grup li ha agradat una masculinitat diferent (les Joves són més properes a les NM i les Grans a les MH). A més a més, s'ha vist que en les edats centrals han estat les protagonistes de la transició entre les masculinitats, fent possible aquest canvi. I per últim, s'ha confirmat que la masculinitat dels homes Joves són més properes les NM i els vells a la MH.

Per tant, gràcies a aquest anàlisi i a confirmar les hipòtesis, es poden contestar les preguntes inicials que han anat guiant tota la investigació. *A traves de la mirada de les dones heterosexuales, es manifesten canvis en les masculinitats?* Els resultats han mostrat que sí, a partir del canvi generacional i amb la influència dels nous moviments socials que lluiten per la igualtat entre gèneres -els que promouen NM i els que manifesten la necessitat d'acabar amb les estructures del patriarcat i l'heteronormativitat- els homes han pogut canviar les seves identitats masculines, i això s'ha vist a partir de la mirada exterior i probablement més objectiva, de les dones heterosexuales.

L'altre pregunta inicial era: *Les dones manifesten a partir de les seves preferències, que són necessàries noves masculinitats?* La resposta també és afirmativa. A partir de les preferències de les dones, s'ha vist una evolució de les preferències en quant als rols masculins, i per tant de les masculinitats en sí. Aquest canvi de preferències comporta una demanda del canvi de masculinitats, que s'ha començat a veure en els homes més Joves. Això vol dir que aquests han percebut com a necessàries aquestes transformacions de la identitat masculina, que de fet, tal i com diu la corrent teòrica i s'ha defensat al llarg del treball, és la causa del canvi de masculinitats.

Com s'ha anat defensant al llarg de la investigació, les NM són les que ajuden a la igualtat. Tal i com s'ha vist, hi ha entitats d'homes igualitaris com l'Associació d'Homes per la Igualtat de Gènere (AHIGE). Associacions com aquestes defensen una transformació de les masculinitats per crear relacions més igualitàries entre homes i dones, però també dins del col·lectiu masculí, i ho fan lluitant contra les estructures generadores de desigualtats que s'han comentat al llarg del treball. Es pot entendre que el canvi de masculinitats és necessari, però no acaba amb la relació igualitària amb les dones, sinó que aquesta transformació ha de continuar fent camí cap a l'eliminació d'estructures, identitats, sistemes i fins i tot institucions que continuen reproduint tant les desigualtats, com les masculinitats hegemòniques controladores (AHIGE, 2007).

VI. Conclusions

Com s'ha comentat a l'inici del treball, a partir del context social en el que es troba la societat actual, sorgeix la necessitat d'estudiar tant la visió que tenen les dones sobre la masculinitat, com les seves preferències sobre com han de ser els homes. L'estudi d'aquesta qüestió permet aprofundir en si la transformació de les masculinitats. Si s'observa que les preferències de les dones han variat i que les visions ja no són les mateixes, voldrà dir que la transició ha estat possible gràcies a la força de les dones.

L'aportació que fa aquest TFG a l'àmbit de la sociologia, llavors, és conèixer la percepció de l'altra part implicada en la transformació de les masculinitats, dins del marc de l'heteronormativitat. Fent-ho així, dona un punt d'objectivitat analítica a aquesta qüestió, ja que l'objecte d'estudi és investigat des de fora del mateix, donant una perspectiva àmplia i allunyada del mateix. A més, també aporta la part teòrica, ja que es construeix un procés discursiu on es recullen diferents corrents teòriques que uneixen les construccions de les masculinitats, les desigualtats que provoquen i els canvis entre els dos tipus de desigualtats que s'estudien. A la vegada, es fa una enquesta que pot ser aplicada a un nombre major de persones, aconseguint una major significació.

Tot i la importància de l'enquesta com instrument d'investigació, han aparegut diverses limitacions en la seva aplicabilitat. El primer problema i alhora el principal, és que l'enquesta no ha estat validada. Es tracta d'un instrument creat de zero. Tot i haver partit de les aportacions recollides en el marc teòric i de variables experts per experts en la matèria, molts d'aquests estudiosos no han pensat les variables en clau estadística ni en un territori concret, per la qual cosa, fer una validació era pràcticament impossible.

Una altre limitació ha estat el temps disponible per la realització de la investigació, ja que crear una enquesta des de zero comporta molt de temps i moltes validacions, i no sempre es podia coincidir amb la tutora per realitzar les validacions corresponents. Això va portar una llençada de l'enquesta molt ràpida i un seguiment molt exhaustiu al darrera, per tal de que es complissin els terminis i poder entregar el treball a temps. Una altre limitació que probablement és conseqüència directe d'aquesta, és la no representativitat de les N als grups d'edat. Malgrat no aconseguir la distribució que en un inici es pretenia, la qual cosa era realment complicada, no està tant desequilibrat com cabria esperar. Els resultats sorgits, llavors, com que probablement sortien significatius a causa de la petita mostra aconseguida, no es poden agafar com a guia per crear una conclusió indiscutible que demostrï la transició de les masculinitats, però sí que s'han exposat els resultats en comparació a les corrents teòriques d'altres experts i s'ha intentat aportar una conclusió. Però sempre tenint en compte totes les limitacions que s'han comentat.

No es pot finalitzar aquest TFG sense comentar la bona acollida de l'enquesta entre les dones heterosexuales del barri, i el gran volum de respostes contestades en tant poc temps (uns 10 dies). Aquesta qüestió s'ha pogut veure tant en l'interès de donar altres opinions a les descrites, i en que s'ha superat de llarg el número d'enquestes que es pretenien fer. És interessant veure com la societat ha respòs de bon grat les preguntes, tot i tenir algunes discrepàncies amb les respostes proposades, que hagi contestat tan ràpid i que no s'ho hagin pres a broma.

Per acabar, es proposaran uns possibles estudis pel futur, que poden complementar a aquest Treball de Final de Grau. Primerament, un treball que a més es posarà en marxa poc després

d'acabar aquestes pàgines, té a veure amb l'estudi de les masculinitats dins dels centres esportius, i el sorgiment d'una *neomasculinitat hegemònica*, que reproduïx rols hegemònics comuns i alhora els trenca amb actes puntuals. Un altre estudi que pot complementar a aquest TFG és una realització del mateix però amb la visió que tenen els homes heterossexuals de la feminitat, i intentar complementar amb els mateixos objectius que s'han assolit aquí. A més es podrien fer tercers estudis amb la visió des de altres orientacions sexuals, i fins i tot de la pròpia visió de la identitat de gènere (tant en clau masculina com femenina). Finalment un altre estudi interessant que podria sorgir és una comparació entre les masculinitats que es reproduïxen en relacions monogàmiques, amb les del poliamor, ja que es podria entendre que a les primeres són més properes a les MH i les segones a les NM, però cal tenir una identitat de NM per estar immers en relacions poliamoroses? Aquestes són les vies d'investigació que poden sorgir d'aquí, i que al llarg del temps s'intentaran assolir.

VII. Bibliografia

1. Articles i Llibres

- Aguilar, T. (2008). El sistema sexo-género en los movimientos feministas. *Amnis: Revue de Civilisation Contemporaine de l'Université de Bretagne Occidentale*, 8, 1-11.
- AHIGE. (2007). Por una igualdad inclusiva. La perspectiva integral de género. Albelda, J. S. (2011). Las nuevas masculinidades: Los hombres frente al cambio en las mujeres. *Prisma Social*, 7, 1-29.
- Baile, J. (2005). Alteración de la imagen corporal en un grupo de. *Research Gate*, 10, 161-169.
- Bauman, Z. (2003). *Amor Líquido: Acerca de la fragilidad de los vínculos humanos*. Madrid: Fondo de cultura económica.
- Beck, U., Giddens, A. i Lash, S. (2008). *Modernización reflexiva: política, tradición y estética en el orden social moderno*. Madrid: Alianza Editorial.
- Beck, U. i Beck, E. (2001). *El normal caos del amor: las nuevas formas de la relación amorosa*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Beck, U. i Beck, E. (2003). *La individualización: El individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Bedia, R. C. (2015). El cuerpo de las mujeres y la sobrecarga de sexualidad. *Investigaciones feministas*, 6, 7-19.
- Benítez, O. S. (2013). *Masculinidades y ciudadanía: Los hombres también tenemos género*. Madrid: DYKINSONS.
- Bonino, L. (2000). Varones, género y salud mental: Deconstruyendo la "normalidad" masculina. En A. Carabí i M. Segarra (Eds.), *Nuevas masculinidades* (p. 41-64). Barcelona: Icaria.
- Bonino, L. (2002). Masculinidad hegemónica e identidad masculina. *Dossiers Feministes*, 6, 7-36.
- Boscán, A. (2008). Las Nuevas Masculinidades Positivas. Utopía y praxis latinoamericana: revista internacional de filosofía iberoamericana y teoría social, 41, 93-106.
- Carabí, À. i Segarra, M. (2000). *Nuevas masculinidades*. Barcelona: Icaria.
- Carabí, À. i Armengol, J. M. (2008). *La masculinidad a debate*. Barcelona: Icaria.
- Carabí, À. i Armengol, J. M. (2015). *Masculinidades alternativas en el mundo de hoy*. Barcelona: Icaria.

- Coll-planas, G. i Missé, M. (2009). *Estratègies, trajectòries i aportacions de joves trans, lesbianes i gais*. Catalunya: Generalitat de Catalunya, Departament d'acció Social i Ciutadania, Secretaria de Juventut.
- Conway, J., Bourque, S., i Scott, J. (1996). El concepto de género. El género: la construcción cultural de la diferencia sexual, 21-33.
- Fernández, J.A i Chevarría, A. (2003). *Calçasses, Gallines i Maricons*. Barcelona: Àngel Editorial.
- Flecha, R., Puigvert, L. i Ríos, O. (2013). The New Alternative Masculinities and the Overcoming of Gender Violence. *RIMCIS - International and Multidisciplinary Journal of Social Sciences*, 2, 88-113.
- Folguera, L. (2014). *Hombres Maltratados*. Barcelona: edicions bellaterra.
- Guerra, L. (2012). Familia y heteronormatividad. *Revista Argentina de Estudios de Juventud*, 1, 1–17. Recuperat de: <http://perio.unlp.edu.ar/ojs/index.php/revistadejuventud/article/viewArticle/1477>
- Hacking, I. (2001). *¿La construcción social de que?*. Barcelona: Paidós Ibérica
- Hacking, I. (2001). *¿La construcción social de qué?*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Hegel, F. i Wilhelm, F. (2006). *Fenomenología del espíritu*. Valencia: Pre-textos.
- Joan W. Scott (1990). El género: una categoría útil para el análisis histórico. En J. S. Amelang i M. Nash (Coord.) *Historia y género : las mujeres en la Europa moderna y contemporánea* (p. 23-58). Valencia: Institució Alfons el Magnànim.
- Kimmel, M. (2008). Los estudios de la masculinidad: una introducción. A. Carabí, i J. M. Armengol (Eds.), *La masculinidad a debate* (p. 15–32). Barcelona: Icària
- Lipovetsky, G. (2003). *La era del vacío* . Barcelona: Anagrama.
- Lorber, J (1991). The social construction of gender En D. B.Grusky i S. Szelényi (Eds.), *The inequality Reader. Contemporary and Foundational Readings in Race, Class and Gender* (p. 276- 283). Boulder, Colorado: Westview Press.
- Mahalik, J. R., Locke, B. D., Ludlow, L., Mahalik, J. R., Locke, B. D., Ludlow, L. H., Freitas, G. (2003). Development of the Conformity to Masculine Norms Inventory Norms Inventory, (January), 2–25. Recuperat de: <http://doi.org/10.1037/1524-9220.4.1.3>
- Martínez, J. E. (2014). Construyendo los cuerpos “perfectos”. Implicaciones culturales del culto al cuerpo y la alimentación en la vigorexia, (21), 77–99.
- Mead, M. (2006). *Sexo y temperamento: en tres sociedades primitivas*. Barcelona: Paidós Ibérica.

- Nash, M. (2014). Masculinidades y Feminidades: Arquetipos y prácticas de género. Madrid: Alianza Editorial.
- Nietzsche, F. (1985). Humano, demasiado humano. Un libro para pensadores libres. Madrid: Biblioteca EDAF.
- Pateman, C. . (1995). El contrato sexual. Mèxic: Anthropos.
- Rubin, G. (1986). El tráfico de las Mujeres: notas sobre la "Economía Política del sexo. Nueva Antropología, 030, 95-145.
- Yepes, M. (2006). ¿Cómo puedo pasar una base de datos de Excel a SPSS?. Butlletí LaRecerca, 5, 1-2.
- Zaffaroni, E. R. (2009). El discurso feminista y el poder punitivo. A R. Ávila, J. Salgado, i L. Valladares (Eds.), El género en el derecho. Ensayos críticos (p. 321–334). Quito: Ministerio de Justicia y Derechos Humanos. Recuperat de:
<http://server1.docfoc.com/uploads/Z2016/01/03/aHLgZEupbP/c96e1b2af362248f27fa8adc77fd58ea.pdf>

2. Enquesta

- Ajuntament de Barcelona. (2016). Matriu de la població femenina de Barcelona recollida per anys i barris. 27 de Febrer de 2017, de Ajuntament de Barcelona. Recuperat de:
<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/barris/tpob/pad/padro/a2016/cp04.htm>

3. Tesis doctoral

- Carlos, J. (2008). *Construcción de masculinidades igualitarias atractivas. La transmisión de valores a través de actos comunicativos en contextos* (Tesis doctoral). Universitat de Barcelona, Barcelona.

4. Vídeo de YouTube

- Sanchis, R. [rosasanchis]. (2011, Abril 9). Taller de masculinidad de Diane Torr [Arxiu de video]. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=8brA0BKZMus>

5. Blog on-line

- Vasallo, B. (2013). Romper la monogamia como apuesta politica. 2013, de Pikara. Recuperat de: <http://www.pikaramagazine.com/2013/03/romper-la-monogamia-como-apuesta-politica/>

Annexos

Annex 1: Enquesta

Masculinitat des de la visió de les dones

Abans de res, moltes gràcies per participar en aquesta enquesta, amb les vostres respostes esteu col·laborant en un Treball de Final de Grau en el marc de la Sociologia del gènere. Aquesta enquesta està pensada per dones heterosexuales i majors d'edat.

En aquesta enquesta es trobaran dos parts, la primera una valoració de com son els homes, i la segona com us agradaria que fossin els homes.

Dades sociodemogràfiques

Sexe	Home	Dona									
Edat											
Estudis		Primaris incomplets: sap llegir i escriure sense haver finalitzat l'educació primària	Primaris complets: LOGSE completa o cinc cursos aprovats d'EGB	Primera etapa secundària: graduat escolar, batxillerat elemental, EGB o ESO completa	Ensenyaments de batxillerat: BUP, batxillerat pla nou, PREU o COU	FP de grau mitjà: oficialia industrial, FPI, cicles formatius de grau mitjà	FP de grau superior: oficialia industrial, FPII, cicles formatius de grau superior	Ensenyaments de primer cicle: diplomatura, universitària, arquitectura i enginyeria tècnica	Ensenyaments de segon cicle: graus universitaris de llicenciatura, doctorat, postgrau, màster, MIR o anàleg	Estudis universitaris de doctorat, postgrau, màster, MIR	Altres
Renta anual											
Opció Sexual	Heterosexual	Homosexual	Bisexual	Altres							
Tens parella?	Sí	No									

Com son els homes de la teva edat?

Marca l'opció que més s'acosta a la teva opinió en les següents afirmacions, on 1 significa gens d'acord i 10 totalment d'acord.

Expressen/ comuniquen els seus sentiments	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Ofereixen seguretat al seu entorn	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Pensen més en les persones del seu voltant que en si mateixos	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Son valents	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Tenen sempre la situació controlada	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
No tenen por a incumplir les normes	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Tenen seguretat en si mateixos	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Es saben imposar als altres	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Son competitius	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Tenen intenció d'ascens alta en la seva carrera professional	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Volen guanyar molts diners	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Cuiden als fills igual que la mare	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Tenen més poder de decisió a les relacions afectives	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Son "conquistadors"	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord
Proveeixen a la família	1. Gens	2	3	4	5	6	7	8	10. totalment 9 d'acord

Com t'agradarien que fossin els homes de la teva edat?

En aquesta última part, selecciona l'opció amb la que més et familiaritzes en les situacions següents. Aquesta part està centrada en els rols masculins a la parella, per tant, pensa en com t'agradaria que fos la teva parella en aquestes situacions.

Si la teva parella te algun problema afectiu, t'agradaria que:	No t'expliqui res i resolgui el problema	T'expliqui que li passa, però que resolgui el problema de forma autònoma	Expliqui que li passa i et demani consell	Expliqui que li passa i et demani ajuda	Altres
Si estas al carrer, i un altre home et diu un "piropo", t'agradaria que la teva parella:	No digues res	No digui res, però et pregunti si vols que digui algo	S'encarés amb l'altre home	En el moment en el que tu diguis alguna cosa a l'altre home, que ell et recolzés	Altres
Si fas un viatge en cotxe amb la teva parella i es punxa una roda i just està plovent, t'agradaria que:	Que la canviés ell	Que et demani ajuda per canviar-la	Que demani ajuda a algú altre per canviar-la	Que busqui amb tu una solució	Altres
Si la teva parella es troba en una situació d'amenaça de la seva integritat física, t'agradaria que:	Es defensés i si cal que es barallés	L'afrontés amb fermesa	Intentés eludir el conflicte	Fugís i/o demanés ajuda	Altres
Si fas un viatge amb la teva parella, t'agradaria que:	Organitzés i sapigués on anar	Organitzés, però et consultés on anar	Organitzés la seva part pactada	Organitzés amb tu, conjuntament	Altres
Si a la teva parella va a una manifestació i la policia reprimeix, t'agradaria que:	S'encarés a la policia	Es quedés per ajudar als agredits	No mostrés por i es quedés al lloc dels incidents	Fugís i marxés a casa sense fer res	Altres
Si la teva parella es troba en un debat, t'agradaria que:	Intentés guanyar els debats que sorgeixin	Intervingués si te coneixements del tema	Intervingués i mostrés els seus coneixements	No intervingués si no és necessari	Altres
Si la teva parella està en una reunió o esdeveniment de treball, t'agradaria que:	Imposés la seva opinió	Fés valer les seves opinions fins que siguin escoltades pels altres	Discutís sobre tot allò que no està d'acord	No entrés a la discussió	Altres
Si la teva parella està en una reunió d'amics, t'agradaria que:	Fos protagonista en la conversa	Intervingués revatent totes les opinions	Participés en la conversa amb l'objectiu d'agradar a la resta	Passés desaparcebut	Altres
En la seva carrera professional ha de:	Tenir un treball estable	Apuntar el més alt possible	Canviar de lloc de treball sempre que es cansi	Fer el que li agradi, tot i que cobri poc	Altres
Si la teva parella es quedés sense treball, t'agradaria que:	Busqués un treball millor i no parés fins trobar-lo	Busqués un altre de qualsevol cosa	Lluités per recuperar el mateix treball	Aprofités per buscar un treball que realment l'ompli, tot i que no cobri molt	Altres
Si la teva parella tingués una bona feina amb un sou digne, t'agradaria que:	Intentés guanyar cada cop més diners	Intentés guanyar més diner sempre que ho necessiti la família	Es conformés amb el sou que té	No l'importin els diners que guanya	Altres
Si tinguesis fills, t'agradaria que la teva parella:	Deixés que tu eduquessis els vostres fills	Et doni suport en les decisions en relació als vostres fills	Tingués una relació pròpia amb els vostres fills	Tingués la mateixa relació amb els vostres fills que tu	Altres
Si tens un dia lliure amb la teva parella, t'agradaria que:	Tingués el pla decidit	Et consultés tot i que tingui decidit el pla	Tingués una proposta de pla	Decidíssi el pla entre els dos	Altres
En les relacions sexuals, t'agrada que la teva parella:	Porti la iniciativa (sense preguntar) la majoria de les vegades	Prengui la iniciativa però que abans et pregunti, la majoria de les vegades	Esperi a que prenguis la iniciativa la majoria de les vegades	Depenent del moment	Altres
Si formés una família amb la teva parella, t'agradaria que:	Prenguéssis les decisions a la llar	Et deixés prendre les decisions a tu	Us dividíssi les responsabilitats i decisions	Prenguéssi les decisions junts	Altres

Moltíssimes gràcies per la teva col·laboració!

Annex 2: Respostes "altres" de la segona part de l'enquesta

Si la teva parella te algun problema afectiu, t'agradaria que:

- Que m'ho expliqui si vol i que em demani consell o ajuda si ho necessita. Però que sigui suficientment autònom com per prendre decisions per ell mateix la majoria de vegades.
- expliqui que li passa i si és necessari realitzar les accions pertinents per solventar-ho.
- Expliqui que li passa i si ell vol ajudar-lo o donar-li consell en mesura de com se senti comode
- QUE ME EXPLIQUE Y SI QUIERE QUE ME PIDA AYUDA O CONSEJO
- me explique lo que pasa y si necesita ayuda, que sepa que le ayudaré
- Me explique que le pasa y entre los dos poder llegar a una solución

Si estas al carrer, i un altre home et diu un "piropo", t'agradaria que la teva parella:

- Depende de lo subido que sea el piropo, pero un chico agresivo tampoco me gustaria como pareja
- Que se ria conmigo
- Que li faci gracia
- Establir una conversa privada entorn al tema
- Que estigues orgullos
- Se riera
- Que digues, aquest tio te tota la rao
- Que no le diga nada, ya me encargo yo!!
- que se ría conmigo del hecho ocurrido
- Que me diga que es cierto, que estoy tan buena y por eso lo dicen.

Si fas un viatge en cotxe amb la teva parella i es punxa una roda i just esta plovent:, tagradaria que:

- Canviar-la entre els dos
- Que em demani ajuda. Però si no ho fa cap problema. Em puc aixecar sense que m'ho hagi demanat i posar-me a fer el que calgui. Vull dir que jo no espero a que la meva parella em digui el que he de fer o deixar de fer.
- Arreglar-la tots dos si les condicions hi permeten
- Què truquem a l'asseguradora perquè vinguin
- La cambiamos juntos!

Si la teva parella es troba en una situació d'amenaça de la seva integritat física, t'agradaria que:

- depen molt de la situació.
- Fes el que pugues i sino pot fer res més demanés ajuda
- Intentès negociar una solució sense arribar a la violència tan física com verbal.
- Buscase solución al conflicto mediante la palabra

Si fas un viatge amb la teva parella, t'agradaria que:

- Fos un viatge dels dos

-Depèn. Si li fa il.lusió que organizi més ell. Si no se li dona bé o s'estressa ho faig jo que ja m'agrada, i també ho podem fer entre els dos prenent decisions conjuntes. Tots els casos em semblen bé.

Si a la teva parella va a una manifestació i la policia reprimeix, t'agradaria que:

-No m'agradaria que anes a manifestacions amb possibilitat de violència

-Depen, si ha de sortir ell malparat que marxi, pero si pot ajudar sense correr risc, llavors que ajudi

-Segons la situació fugir o ajudar als agredits

-Que ajudi sense enfrontaments innecessaris

-Preferiria que no fuese a una manifestacion

-Ayudara si no hubiera peligro

-No fuera a manifestaciones que pongan en riesgo su integridad física

-Prefiero que no vaya a manifestaciones

Si la teva parella es troba en un debat, t'agradaria que:

-Hiciera lo que quisiera

-Que hiciese lo que quisiera

Si la teva parella esta en una reunió o esdeveniment de treball, t'agradaria que:

-Dialogués i donés la seva opinió sobre allò en el que no està d'acord.

-Escoltes a la resta i donés la seva opinio quan fos necessari

-Primer escoltes el que han de dir els demás i despres parlar ell, respectant els demás sense voler que tot es faci a la seva manera

-Que exposes els seus punts d vista amb fonaments i respectant l'opinió dels altres. Sense arribar a discutir de tot el q no esta d'acord

-Fer valer les seves opinions respectant als altres i escoltant

-Déjale hacer lo que él crea mejor

-Que hiciese lo que viera mejor, según las circunstancias

-Interviniese y diera su opinión sin discutir

-Diera su punto de vista con respeto a las demás opiniones.

-De a conocer su opinión, sea positiva o negativa en relación con lo que se discute. En España, las categorías profesionales están muy determinadas, y dependiendo del puesto de trabajo que tengas, no tienes margen para intentar que tu opinión sea escuchada y valorada, seas hombre o mujer.

Si la teva parella esta en una reunió d'amics,t'agradaria que:

-que fos ell mateix

-Amigable, que escolti i participi pero no parlar per parlar

-Intervingués quan creiés necessari

-Fos ell mateix i fes el que li vingui de gust fer

-Sea como le de la gana y tenga el dia

-Intervingués en els temes que ell vulgui mostrant la seva opinió

- Participés en la conversa sentin-se agust pero sense necessitat de causar una bona impressió, unicament divertint-se
- M'agradaria que manifestés les seves opinions i participés, però no per el simple objectiu d'agradar.
- M agradaria que fos ell mateix
- Que participes, sense haver de demostrar res, són els seus amics
- Que participe como un amigo mas
- Intervingués quan ho cregui convenient
- Participés en la conversa , però sent ell mateix, sense l'objectiu d'agradar als altres
- fos ell mateix i disfrutes
- Participés donant les seves opiniones amb respecte.
- Participés en la conversa com qualsevol altre
- Digui el que pensa quan vulgui.
- Participes en la conversa
- Parlés igual que la resta
- es mostri tal i com és
- Participes sentintse comode
- participés en el que ell volgués, sense l'objectiu d'agradar o no.
- Que fagui el que ell vulgui, que parli com una persona mes simplement participar en la conversa perque vol parlar sense cap objectiu
- Que sigui ell mateix, que digui el que pensa però respectant a tothom i escoltant
- estigués participant i gaudint
- Participés fent saber la seva opinió agradi o no a la resta.
- Gaudis de la trobada actuant de la manera que es senti aquell dia (parlar mes o menys) sempre sent educat i respectuos
- Lo tomen en cuenta
- Participés a la conversa de forma relaxada
- Participés quan li vingués de gust, en funció del moment, el tema i la confiança
- Que fos ell mateix i que s'adoni quins amics li convenen i quins no
- Parlés amb el mateix protagonisme que la resta i dir la seva opinió sense imposar-la
- Que fes el que li fos més còmode
- Participés però no amb objectiu d'agradar sinó perquè li ve de gust fer-ho
- Que s'ho passi be.
- simplement participés
- Participés amb naturalitat.

- Participés en la conversa.
- Participés i gaudís de la xerrada
- Intervingues si li interessa/coneix el tema
- Participés sempre que ell ho cregués convenient i de manera espontània/natural, i no per agradar als altres
- Fes el que ell vulgui
- Participes sense cap objectiu
- Participar a la conversa con la resta
- Que participi en la conversa sense imposar-se
- Res
- Se lo pasara bien, diera su opinión y disfrutara.
- Que hiciera lo que le haga sentir bien. Si quiere debatir bien. Si prefiere estar al margen pues bien también.
- Interviniese, sin ser el centro de atención
- QUE FUERA UNO MAS DEL GRUPO
- Disfrutase y participase al igual que sus amigos
- Participase con el objetivo de pasárselo bien sin que le importe lo que piensan los demás
- Participase sin más
- Se lo pasara bien
- Que se lo pasara bien
- Participase en la reunión no con el objetivo de gustarle a todos, sino simplemente queriendo compartir tiempo e intercambiar palabras con sus amigos
- Participase en la conversación pero que el objetivo no sea gustar a nadie
- Que se lo pasara bien y disfrutara de la compañía de sus amigos
- Estuviese a gusto con lo que se comparte
- Fuese protagonista en el mismo nivel que los demás
- Dialogar
- Interviniese en la reunión siendo èl mismo
- Que se lo pase bien
- Participase en la conversación, sin superioridad
- Que sea el
- Interviniese dando su opinión
- Respetara los turnos de palabra de todos y compartiera sus opiniones
- Que fuera el mismo.

- Compartiera opinions respectando la de los demas
- Que participe pero no es cuestión de gustar a todo el mundo
- Se lo pase bien y ya está..ni protagonista, ni callado.
- Que se lo pasase bien interviniendo cuando quiera
- Hiciese lo que más le apeteciese, si es discutir, que discuta, si es bailar, que baile...la cuestión es que no aparente. Que haga lo que quiera, que se sienta cómodo.
- Que fuese el mismo
- Que simplemente diese su opinion

En la seva carrera professional ha de:

- Una feina estable, però fent el que el faci feliç
- Fer el que li agradi i que vagi incrementant el seu nivell de coneixements
- Fer el que li agradi, tot i que cobri poc. Sempre hi quan entre tots dos tingui suficient
- Per la situació en la que vivim necessitem tenir uns ingressos estables però no m'agradaria que treballés en un lloc on no es senti a gust i/o valorat.
- fer el que li agradi, apuntant el més alt possible
- Ser feliz
- Tener un trabajo estable q le llene

Si la teva parella es quedés sense treball, t'agradaria que:

- Busqués un treball que li agradés amb condicions justes
- Busqués un altre treball sense pressa que tingui bones condicions per ell i li agradi
- Busqués un treball millor però no parlo econòmicament sino que vagi a gust i es senti realitzat encara que per necessitat sempre hem de tenir en conte el sou també .
- treballar de qualsevol cosa fins que trobi un que li agradi
- Una feina que li agradi, però que li proporcioni una estabilitat economica
- Buscar algo q le llene pero q le dé para comer

Si la teva parella tingués una bona feina amb un sou digne, t'agradaria que:

- El que vulgui
- Gaudís del treball
- Que sapigues administrar els seus diners
- Ho aprofitessim junts
- Intentés fer sempre alló amb el que es senti comode
- L'ambició a la feina està bé, sempre que t'agradi la feina que fas
- Fuera feliz con su trabajo
- Estar agusto en el trabajo y si se puede mejorar económicamente
- Que aproveche y disfrute del tiempo libre

Si tinguessis fills, t'agradaria que la teva parella:

-Que cada uno los educase a su manera pero siempre respetando y compartiendo las decisiones del otro

-Tot i teniendo possiblement relacions diferents, donar-nos suport tots dos

Si tens un dia lliure amb la teva parella, t'agradaria que:

-Escoger espontáneo